

CONFERENCES II.

IBBY
INŠTITÚT BRATISLAVA

IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA IBBY INSTITUTE BRATISLAVA

NAKUKNI POZA OBRÁZOK, ČO VIDIŠ?
SEEING BEYOND PICTURES

POĎ SI ČÍTAŤ V KNIŽKE AJ V ŽIVOTE!
Čítanie a vývin dieťaťa

READING WITHIN THE LIFE CONTEXT
Reading and Childhood Development

BIBIANA
medzinárodný dom umenia pre deti

IBBY
INŠTITÚT BRATISLAVA

Keď sme v roku 2015 položili základné kamienky tradície konferencií IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA, sledovali sme niekoľko cieľov: vytvoriť spoločný priestor odborníkom z krajín IBBY a našej domácej i zahraničnej širokej verejnosti pre hlbšie spoznávanie procesu čítania; sústrediť sa na dôležité faktory a javy, ktoré ovplyvňujú jeho kvalitu, a ukázať, čo stimuluje budovanie kultúry čítania medzi deťmi a dospelými.

K tradícii týchto konferencií sme pridali spojenie s Biennale Ilustrácií Bratislava (BiB), najstaršou súťažou knižných ilustrácií pre deti a mládež na svete. Preto sa dve konferencie IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA budú konať vždy v týždni zahŕňajúcej Biennale ilustrácií Bratislava. Pestovanie tohto priateľstva je prirodzené. Veď projekt BiB bol už pri svojom počiatku postavený na spolupráci s Medzinárodnou úniou pre detskú knihu (IBBY) a počas svojej päťdesiatročnej existencie z nej aj vychádzal. BiB sa významne podieľa na budovaní kvalitnej knižnej kultúry na Slovensku a v zahraničí. Konferencie IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA sa preto stávajú dôležitým komplementom BiB. Poukazujú na to, ako stimulovať a kultivovať tie procesy v človeku, ktoré ho s knihou a knižnou kultúrou spájajú.

Proces čítania obrázkových kníh a ilustrácií je iný, ako čítanie textu. Preto im budeme vždy venovať samostatnú konferenciu. Tohtoročný názov *NAKUKNÍ POZA OBRÁZOK, ČO VIDIŠ?* napovedá, že pozornosť zameriame na to, ako cez obrázok rozvíjať symbolické myslenie. Hoci aj sledovaním takých tém, ako je identita človeka či identita kolektívu. Budeme si všimáť, akými rôznymi prostriedkami ju ilustrátori podávajú. Ako sa dá stimulovať kognitívny či emocionálny vývin u dieťaťa? Sú to záznaky. Deti s úžasom objavujú: keď ilustrácia vyjadruje ich myšlienky alebo naopak, stáva sa východiskom k ich vlastným úvahám, dokonca im pomáha sformulovať myšlienky a vyjadriť sa. Ilustrácie môžu pozitívne pôsobiť na verbálny prejav dieťaťa. Pozornosť zameriame aj na výtvarné stvámenie komplikovaných tém a na to, ako s ilustráciami pracovať tak, aby sme na dieťa pôsobili stimulačne a konštruktívne, nie negatívne či deštruktívne.

Konferencia *POD SI ČÍTAŤ V KNIŽKE AJ V ŽIVOTE!* (Čítanie a vývin dieťaťa) sa venuje otázkam, ktoré súvisia s čítaním priamo i nepriamo. Niekedy sa sťažujeme na to, že ľudia nečítajú alebo že sa vytráca kultúra čítania, no zabúdame, že čítanie je zložitý, komplexný proces, na ktorý sa dieťa pripravuje aj nepriamo. Napríklad keď sa rozvíja jeho motorika, vnímanie pohybu alebo jeho muzikalita, schopnosť sledovať priestor zvukov a zvuky v priestore. A keď je v kontakte s fyzickým svetom. Nielen virtuálne. Skúsenosti scénografky nás možno budú inšpirovať k tomu, ako tento kontakt s fyzickou realitou posilniť aj v interieri. Napokon, čo je vlastne tvorivé čítanie? Ako ho pestovať? Čez témy? Čez umelecké podnety? Pravidelnou činnosťou? Napríklad v kluboch?

Verím, že konferencie tohtoročného IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA budú pre nás krokom alebo hoci aj vykočením. No najmä, že nás utvrdia v tom, že skutočné vzťahy a priateľstvo so ŽIVOTOM sú jediným vhodným materiálom na budovanie. A v tom, že KNIHA je kameňom mosta, ktorý SPÁJA.

Timotea Vráblová
Prezidentka Slovenskej sekcie IBBY

In 2015, when we started our tradition to organize conferences IBBY INŠTITUTU TE BRATISLAVA, we pursued several aims: to create a common space for experts from the countries of IBBY and public at large, here in Slovakia and abroad, to study process of reading; to focus on important factors and phenomena, which influence quality of reading, and to show what stimulates culture of reading, and how to build it up in new generations of children and adults.

A part of our tradition is connection between Biennale of Illustrations Bratislava (BiB), the oldest illustration contest in the world. That is why two conferences of IBBY INSTITUTE BRATISLAVA will always take place in a week during the opening of Biennale of illustration Bratislava. Strengthening of 'friendship' between those two is natural. BiB already in the beginning was based on co-operation with IBBY, and during 50 years of its existence it has been based on. BiB has fulfilled a remarkable role in building high quality arts of books both in Slovakia and abroad. The conferences of IBBY INSTITUTE BRATISLAVA become an important complement of BiB. They will point out how to stimulate and cultivate processes connecting a person with a book and with the arts of books.

Process of reading picture books and illustrations differs from reading a text. That is why we pay attention to reading pictures exclusively, in a conference. This year, the title for the conference *SEEING BEYOND PICTURES* describes our intentions to think how a picture can develop symbolic thinking; maybe through topics related to an issue of personal or collective identity, and what illustrators use to convey it. How can we stimulate cognitive or emotional development in a child? They are always miracles. Children are in awe to find out an illustration has a power to express their thoughts or vice versa it becomes a starting point for their reflections, and what more, it helps them to articulate their thoughts and express themselves. Illustrations can influence positively their ability of verbal communication. We also target more complex or complicated subjects depicted through a mean of illustrations, and talk how to demonstrate those topics in a stimulating and constructive way, not in negativistic or destructive way.

The conference *READING WITHIN THE LIFE CONTEXT* (Reading and Childhood Development) is aimed at issues relating to reading both in a direct and non-direct ways. We use to complain: nowadays people do not read or we lose standard of a culture of reading. But saying those negative statements sometimes we forget that reading is a complex process, and for being able to read we need to cultivate our skills in various life contexts. Particularly for a child it means that reading is influenced by development of her or his visual or motor functions, movement perception or musicality and ability to recognize space of sounds and sounds in a space. For that, for all of us, it is important to have a contact with physical reality. Not only virtually. But really. Experiences of a stage designer at this conference may inspire us how to strengthen the contact with physical reality in interior. Anyway, in the end, what is creative reading? How to develop it? Through topics? Through impulses of arts? Through regular activities with children? In clubs particularly?

I believe conferences of IBBY INSTITUTE BRATISLAVA this year will be a step, or a step out for many of us to enhance culture of reading. And mainly, we would feel confirmation that real relationships, friendship with LIFE are the only constructing material. And within it the BOOK is a stone of a bridge, which makes us CONNECTED.

Timotea Vráblová
President of Slovak Section IBBY

IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA má slúžiť ako medzinárodné centrum pre výskum a rozvoj kultivovaného čítania (čítania s porozumením), ktorého zakladateľskými organizáciami sú BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti a Slovenská sekcia IBBY. Inštitút je pritom úzko prepojený s IBBY a poskytuje platformu pre spoluprácu členských krajín IBBY, iniciuje aktivity na medzinárodnej úrovni na verejných a odborných fórach. Tento status bol prijatý aj na zasadnutí Výkonneho výboru IBBY v Aucklande v roku 2016.

Už v roku 2014 získala BIBIANA, medzinárodný dom umenia, grant z UNESCO na vytvorenie virtuálneho centra zameraného na podporu čítania detí. Tento grant odborne zastrešovala Slovenská sekcia IBBY a jeho garantom bola Timotea Vráblová. Projekt sa volal STOP READING CRISIS, jeho cieľom bolo vytvorenie medzinárodného virtuálneho centra podpory čítania a orientácia na rozvoj medzinárodných tréningových programov na zvyšovanie čitateľskej gramotnosti detí. Realizácia projektu sa predpokladala v BIBIANE, medzinárodnom dome umenia pre deti, sídle Slovenskej sekcie IBBY.

Projekt bol odštartovaný v Bruseli v spolupráci s Európskou komisiou pre kultúru a vzdelávanie a Stálym zastúpením SR v EÚ 8. 12. 2014 medzinárodným workshopom STOP READING CRISIS. Medzinárodný workshop STOP READING CRISIS bol zameraný na problém narastajúcej krízy čitateľskej gramotnosti v Európe. Na workshop vystúpili odborníci s cieľom priniesť nielen analýzu situácie, ale aj viziú riešenia tohto problému v Európe. Slovensko zastupovala prezidentka Slovenskej sekcie IBBY Timotea Vráblová, ktorá workshop dramaturgicky pripravila. Na workshop vystúpil aj prezident IBBY belgickí spisovateľ Wally de Donker, švédsky odborníčka v oblasti psychológie čítania Gunilla Ekmanová, Karel Barták, koordinátor projektu Kreatívna Európa z Európskej komisie pre vzdelávanie a kultúru, Cinzia Laurelliová z talianskej nadácie Carla Colodidio, ktorá je zameraná na propagáciu čítania. Jeho pokračovaním bola výstava BIB. Workshop bol dostupný virtuálne prostredníctvom webstreamingu. V čase konania ho videli účastníci zo 75 krajín (vrátane Afriky).

Dalším krokom bolo vytvorenie IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA. Jeho prvou aktivitou bol 29. 8. 2015 open-air festival Knižné hody s podtitulom Svet zachráni rozprávky. Vystúpili na ňom významní spisovatelia, ilustrátori, herci. Dali mali možnosť počuť rozhlasové rozprávky na vybraných stanovištiach mesta, kam ich zaviezol vláčik Prešporáčik. Okrem toho boli na Hviezdoslavovom námestí pripravené rôzne typy dielní, súťaží a aktivít (maratónsky beh podľa rozprávky), prostredníctvom ktorých sa deti, rodičia a celá kultúrna verejnosť mohli zoznámiť s rôznymi tvórnymi formami práce s knihou a vnímať čítanie v širšom kontexte, než ho ponúka bežná školská prax.

IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA potom pokračoval dvoma medzinárodnými konferenciami, zameranými na problematiku čítania, na ktorých vystúpilo 19 domácich a zahraničných odborníkov. Konferencie boli určene širokej verejnosti: rodičom, knihovníkom, učiteľom, pracovníkom s deťmi, odborníkom na literatúru pre deti a mládež a na príbuzné disciplíny, ktoré sa čítania a práce s knihou týkajú. Cieľom bolo tiež zoznámiť širšiu verejnosť s pohľadom významných domácich a zahraničných odborníkov.

Konferencia Vidíme rozlične alebo Ako čítať detské obrázkové knihy (30. 8. 2015) sa zamerala na to, ako možno čo najviac vnímať obrázkovú knihu a ako z nej pri čítaní s deťmi najviac vytážiť pre ich vzťah k čítaniu, pre rozvoj ich osobnosti a pre vzájomné vzťahy v rodine či komunite. Cieľom bolo tiež sprostredkovať vnímanie a formu vizuálneho vyjadrenia rozmanitých kultúr.

Konferencia Stop kríze čítania! (31. 8. 2015) bola zameraná na čítanie, a to nielen na problematiku propagácie čítania, ale najmä na predstavenie tých problémov, ktoré sa týkajú procesu čítania a kultivovaného čítania, teda čítania s hlbokým či hlbším porozumením. Cieľom bolo tiež sprostredkovať najnovšie poznatky o tom, v čom vlastne a ako čítanie rozvíja osobnosť dieťaťa, predstaví proces čítania, ako ho nepoznáme alebo poznáme len okrajovo. Zoznámiť širšiu verejnosť s pohľadom významných domácich a zahraničných odborníkov.

Dňa 10. 12. 2015 sa v Bruseli uskutočnil medzinárodný **tele-seminár Translation Forum Children's Literature: values, models and their translation** (Pekladateľské fórum o detskej literatúre: hodnoty, modely a ich pretlmočenie), ktorý bol zároveň prenášaný do Luxemburska, a tiež medzinárodné vysielané prostredníctvom webstreamu. Seminár organizoval DG TRANSLATION EU v spolupráci s BIBIANOU, medzinárodným domom umenia pre deti, a IBBY INSTITUTE BRATISLAVA. Slovensko zastupovala prezidentka Slovenskej sekcie IBBY Timotea Vráblová, ktorá seminár dramaturgicky pripravila. Na seminári vystúpila aj riaditeľka Ceny Astrid Lindgren Memorial (ALMA) Helen Sigelandová a švédsky odborníčka v oblasti psychológie čítania Gunilla Ekmanová. Seminár sa uskutočnil v Bruseli, v budove DG TRANSLATION EU. Seminár bol zároveň otváracím podujatím výstavy BIB. BIB bol prezentovaný ako významný projekt, ktorý sa prostredníctvom podpory kvalitnej ilustračnej tvorby tiež podieľa na budovaní vzťahu dieťaťa s knihou.

V septembri v roku 2016 na Medzinárodnom kongrese IBBY v Aucklande bol IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA vo svojej podobe akceptovaný na Výkonnom výbore IBBY. Zároveň sa na kongrese začala príprava dvoch medzinárodných konferencií a sprievodných podujatí IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA 2017.

V roku 2016 si Ministerstvo zahraničných vecí SR vybralo **BIB a IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA na prezentáciu Slovenska v rámci Predsedníctva SR v EÚ**. Timotea Vráblová bola poverená vytvoriť sériu podujatí, ktoré boli prezentované ako sprievodné podujatia Predsedníctva. Boli vytvorené 4 podujatia, ktoré organizovalo Stále zastúpenie SR pri EÚ, Európska rada – Knižnica pre prekladateľov, BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti, a IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA: 5. 10. 2016 sa uskutočnili dva literárne workshopy s Beátou Panákovou a Timoteou Vráblovou v Európskej škole v Bruseli. Vyústili do vytvárnej súťaže. Výtvarné práce detí a následný plágát z víťazných prác boli prezentované na výstave v Bruseli v Európskej rade v budove LEX v decembri 2016. Dňa 6. 10. 2016 sa uskutočnilo otvorenie výstavy BIB v Bruseli v Európskej rade v budove LEX v priestoroch Knižnice prekladateľov. BIB bolo reprezentované generálnou komisiárkou BIB Zuzanou Jarošovou, ktorá bola jednou z hostí otváracích expozícií. Súčasťou otvorenia boli aj recepcia s prezentáciou tradičných slovenských jedál, ktorú pripravilo oddelenie slovenských prekladateľov pri Európskej rade. Výstava trvala do konca januára 2017. Dňa 6. 10. 2016 sa uskutočnil aj medzinárodný seminár **Transferring Values and the Value of Transferring** (Prenášanie hodnôt a hodnota prenosu), ktorý sa konal v Bruseli v prednáškovej sále Európskej komisie v budove LEX a zúčastnilo sa ho vyše 60 ľudí. Na seminári vystúpili: Valerie Coghlanová, prezidentka medzinárodného časopisu BOOKBIRD (časopis IBBY venovaný knižnej kultúre pre deti a mládež), Helen Sigelandová, riaditeľka Ceny Astrid Lindgren Memorial (ALMA), Beata Panáková, autorka, prekladateľka, dramaturgička SR – RTVS, a Timotea Vráblová.

IBBY INSTITUTE BRATISLAVA is intended to serve as an international centre for research and refined reading (reading with comprehension). It was founded by BIBIANA, the International House of Art for Children and IBBY Slovak Section. The Institute is closely inter-related with IBBY and presents a platform for cooperation among IBBY member countries and initiates international activities at public and professional forums. This status was adopted also at the Auckland 2016 IBBY Executive Committee meeting.

Already in 2014 BIBIANA, the International House of Art for Children, received a UNESCO grant to create a virtual centre focused on reading promotion among children. This grant was under the professional umbrella of IBBY Slovak Section and Timotea Vráblová was the guarantor. The project title was STOP READING CRISIS; its goal was creating an international virtual centre for reading promotion and for development of international training programs to enhance reading literacy in children. The implementation of the project was envisioned in BIBIANA, the International House of Art for Children, and IBBY Slovak Section.

The project was launched in Brussels in cooperation with the EU Commission for Culture and Education and the Permanent Representation of SR to the EU on 8 December 2014 through an international workshop STOP READING CRISIS. The workshop STOP READING CRISIS focused on the issue of the growing reading literacy crisis in Europe. Presentations were made by experts not only to analyze the situation but also to outline a vision of how to address the problem in Europe. Slovakia was represented by the President of IBBY Slovak Section, Timotea Vráblová, who also designed the dramaturgy of the workshop. The workshop was addressed also by the IBBY President, Belgian writer Wally de Doncker; a Swedish expert in reading psychology, Gunilla Ekman; coordinator of the project Creative Europe from EU for education and culture, Karel Barták, and an official from the Italian Carlo Colodi Foundation for reading promotion, Cinzia Laurelli. A follow-up activity was an exhibition on BIB, as the oldest international competition in illustration that has significantly influenced book culture across the world in the past 50 years. The workshop could be virtually accessed via web streaming. The workshop, while it was in progress, was seen by participants from 75 countries (including Africa).

Starting the IBBY INSTITUTE BRATISLAVA was the following action. The opening ceremony was held on 29 August 2015 at an open-air festival the BOOK Feast with the subtitle Tales will rescue the world. Leading writers, illustrators and actors made presentations. Children could listen to radio stories at selected sites within the city to which they were driven by the Prešporáčik train. Besides all that, activities were prepared at Hviezdoslavovo Square including various kinds of workshops, competitions and activities (a Marathon run to a fairy tale) to acquaint children, parents and the entire cultural public with various creative forms of using books and perceiving reading in a broader setting than what is offered in ordinary school activities.

The IBBY INSTITUTE BRATISLAVA then followed up with two international conferences focusing on reading with presentations given by 19 national and international experts. The conferences were intended for the general public including parents, librarians, teachers, youth and child workers, experts in literature for children and youth and related areas that are associated with reading and working with books. The purpose also was to present to the public the views of leading national and international experts.

The conference We see things differently of How to read children's picture books (30 August 2015) focused on how to best perceive a picture book and, while reading it with children, how to get the most out of it for the sake of children's relationship to reading, for their personal development and for mutual relationships within the family and community. Another goal was to present the perceptions and forms of visual expression in diverse cultures.

The conference Stop Reading Crisis! (31 August 2015) focused on reading; not just reading promotion but specifically on presentation of aspects of the reading process and refined reading, meaning reading with profound or more profound comprehension. The goal was also to present the newest knowledge about through what and how reading develops a child's personality, to present the reading process they way we do not know it or how we know it just superficially, and to present to the broader public the views of leading national and international experts.

Brussels, 10 December 2015, was the venue for an international **tele-seminar Translation Forum Children's Literature: values, models and their translation** that was also televised to Luxembourg and internationally via web stream. The seminar was organized by DG TRANSLATION EU in cooperation with BIBIANA, the International House of Art for Children, and IBBY INSTITUTE BRATISLAVA. Slovakia was represented by the President of IBBY Slovak Section, Timotea Vráblová, who designed the dramaturgy of the seminar. The Director of the Astrid Lindgren Memorial Award (ALMA), Helen Sigeland, and a Swedish expert on reading psychology, Gunilla Ekman, presented remarks. The seminar took place in Brussels, in the building of DG TRANSLATION EU. The seminar concurrently was an opening event to a BIB exhibition. BIB was presented as an important project that has also been contributing to development of the child-book relationship through promotion of quality illustration art.

In September 2016 at the International IBBY Congress in Auckland, the status of the IBBY INSTITUTE BRATISLAVA was accepted by the IBBY Executive Committee. Preparations for two international conferences and accompanying events by the IBBY INSTITUTE BRATISLAVA 2017 also started at the congress.

In 2016 the Ministry of Foreign and European Affairs SR selected BIB and IBBY INSTITUTE BRATISLAVA for presentation of Slovakia within the Slovak Presidency of the Council of the EU. Timotea Vráblová was charged with developing a series of events that were presented as accompanying events to the Slovak Presidency. There were four events and they were organized by the Permanent Representation of SR to the EU, The European Council – Library for Translators, BIBIANA, the International House of Art for Children, and IBBY INSTITUTE BRATISLAVA. On 5 October 2016 two literary workshops were held with Beata Panáková and Timotea Vráblová at the European School in Brussels and included an art competition. The works by children and a poster that was compiled from the winning works were presented at an exhibition in Brussels, European Council, in the LEX building in December 2016. On 6 October 2016 a BIB exhibition was opened in Brussels, European Council, LEX building in the premises of the Library for Translators. BIB was presented by the BIB Commissioner General, Zuzana Jarošová, who was among the guests opening the exhibition. The opening ceremony was followed by a reception with presentation of traditional Slovak food that was prepared by the department of Slovak translators with the European Council. The exhibition was open till the end of January 2017. On 6 October 2016 an international seminar, **Transferring Values and the Value of Transferring**, took place in Brussels in the lecture hall of the European Commission in LEX building and was attended by more than 60 people. Presentations were given by: Valerie Coghlan, President of the BOOKBIRD international journal (IBBY journal on book culture for children and young people); Helen Sigeland, Director of Astrid Lindgren Memorial Award (ALMA); Beata Panáková (author, translator, dramaturge from SR – RTVS); and Timotea Vráblová.

5. septembra 2017/5th September 2017

NAKUKNI POZA OBRÁZOK, ČO VIDIŠ?
SEEING BEYOND PICTURES

9.00 – 9.30 Prezentácia/Presentation

9.40 Otvorenie/Opening

Peter Tvrdoš, riaditeľ BIBIANY, medzinárodného domu umenia pre deti

The director of BIBIANA, the International House of Arts for Children

Timotea Vráblová (Slovenská republika/Slovak Republic)
Nakukneš? Čo podporuje porozumenie pri vnímaní obrazu u dieťaťa?

Would You See Beyond? What Strengthens Visual Understanding of a Child?

Markéta Andričiková (Slovenská republika/Slovak Republic)
Keď to, čo vidíme, vlastne nie je to, čo vidíme (Pohľad z rôznych perspektív)

When What We See Is not What We See (Different Perspectives)

Ragnheiður Gestsdóttir (Islandská republika/The Republic of Iceland)

Aké obrázkové knihy čítať viac – tie pre domáce prostredie alebo tie globálne zamerané?

The Picturebook – Local or Global?

Josep Antoni Tàssies (Španielske kráľovstvo/The Kingdom of Spain)

Estetická výchova dieťaťa prostredníctvom ilustračnej tvorby

Child's Education on Aesthetics through Illustration

IBBY
INŠTITÚT BRATISLAVA

Ellis Vance (Spojené štáty americké/United States of America)

Ako detské knihy rozvíjajú porozumenie detí a pomáhajú im prekročiť hranice vlastnej skúsenosti

How Children's Books Influence Children's Understanding Beyond Their Own Experiences

12.30 – 13.40 Obed/Lunch

Akoss Ofori-Mensah (Ghanská republika/Republic of Ghana)

Nakukni poza obrázky a stretni sa s malým Afričanom a Afričankou
Seeing Beyond Pictures: An African Child

Margaret Anne Suggs (Írsko/Republic of Ireland)

Ako sa v obrázkových knižkách 20. storočia zoznámila identita dieťaťa afroamerického pôvodu

The Identity of the African-American Child in 20th Century Picturebooks

Ľubica Kepštová (Slovenská republika/Slovak Republic)

Od obrázku k textu (u detí mladšieho školského veku)

Through a Picture to a Text (at Primary School Age Children)

Björn Sundmark (Švédске kráľovstvo/The Kingdom of Sweden)

Ako lyžovať po švédsky: teda uzímaný pohľad na švédске obrázkové knihy o zime

Skiing and Being Swedish: Taking a Cold Look at Swedish Winter Picture Books

6. septembra 2017/6th September 2017

POĎ SI ČITAŤ V KNIŽKE AJ V ŽIVOTE!
(Čítanie a vývin dieťaťa)

READING WITHIN THE LIFE CONTEXT
(Reading and Childhood Development)

9.20 – 9.50 Prezentácia/Presentation

Timotea Vráblová (Slovenská republika/Slovak Republic)
Od mechanického čítania k tvorivému. A čo tomu predchádza
From "Schematic" to Creative Reading. And What Can Precede It?

Vierka Sádovská (Slovenská republika/Slovak Republic)
Čítame s pohybom a čítame v pohybe
Reading with a Movement and Reading in a Movement

Mariano Dimonti (Talianska republika/Republic of Italy)
Hudobný projekt pre najmenších „Crescendo in hudbe“
Aj hudba rozvíja naše vnímanie pre knihu
Music Project "Crescendo in Music"

Tilka Jamnik (Slovenská republika/The Republic of Slovenia)
Čítaj, ako ty chceš, aby si sa dostal či dostala k skvelému výletu
aj s výnimočným jedlom
Read Your Way to a Special Meal and a Wonderful trip

12.30 – 13.30 Obed/Lunch

Kapka Kaneva (Bulharská republika/Republic of Bulgaria)
Ako sprístupniť klasickú literatúru tinedžerom.
Projekt *El Árbol de los Clásicos* z hľadiska vizuálneho spracovania
Introducing Classical Literature to Teenagers: The *El Árbol de los Clásicos* Project from the Visual Point of View

Mária Bačová (Slovenská republika/Slovak Republic)
Priestor v rozprávke
A Story and a Space

Beata Panáková (Slovenská republika/Slovak Republic)
Byť v obraze
To Be in the Picture

Angela Lebedeva (Ruská federácia/Russian Federation)
Formovanie budúcnosti: rozvoj čítania s porozumením
a propagácia čítania. Skúsenosti z Ruskej štátnej knižnice
pre deti a mládež

Forming the Future: Literacy Development and Children's Reading
Promotion: Russian State Children's Library's (RSCL) Experience

NAKUKNI POZA OBRÁZOK, ČO VIDIŠ? SEEING BEYOND PICTURES

Timotea Vráblová
(Slovenská republika/Slovak Republic)

Nakukneš? Čo podporuje porozumenie pri vnímaní obrazu u dieťaťa (0 – 5 rokov)?

Do akého procesu vstupuje dospelák, keď sa dieťaťa pýta? Ako asi funguje „podneto-meter“ pri čítaní obrázku? Kedy začať s knižkami? A ako? Obrázkové knihy sú dôležitým žánrom pre začínajúcich čitateľov. Čítanie však nie je pre dieťa samozrejmosť. A podobne ako pri nadobúdaní iných zručností (napríklad motorických, rečových) sa rozvíja na základe stimulácie. Veľkú úlohu pri tom zohráva aj vzťah. Náš vzájomný s dieťaťom i ten, ktorý si buduje s fyzickou realitou. A začína sa príbeh medzi nami a knihou!

Would You See Beyond? What Strengthens Visual Understanding of a Child (0 – 5 years old)?

What is a process like, an adult embraces, when a child raise a question? How does a "sense-meter" work if we read a picture together with a little child? When the right time is to start with books? And how? Picture book is an important genre for readers-beginners. But reading for a child is not something that goes without saying. And in a similar way like if a child acquires some other skills (e.g. motoric, or verbal) development is based on stimulating. But also relationship plays an important role. Our mutual relationship with a child and also that one, which a child builds with physical reality. And that is a beginning of a story between us and a book!

Markéta Andričiková
(Slovenská republika/Slovak Republic)

Keď to, čo vidíme, vlastne nie je to, čo vidíme (Pohľad z rôznych perspektív)

Markéta Andričiková predstaví obrázkové knižky súčasnej slovenskej autorky a ilustrátorky Kataríny Macurovej. Práve na nich chce ukázať, ako sa deťom dajú sprístupniť rozličné perspektívy pri vnímaní a spoznávaní sveta a to, ako ich využiť, keď chceme dieťaťu pri čítaní sprostredkovať svet hodnôt a naučiť ho „čítať“ obrázok, teda interpretovať ho. To bol aj cieľ autorky knižiek. Nejde jej pritom o poznávanie v zmysle mechanického zapamätávania, ale o tvorivý proces. Vytvorila koncept, ktorý ráta s úrovňou vnímania a porozumenia detí v rôznych fázach psycho-sociálneho vývinu.

When What We See Is not What We See (Different Perspectives)

Concerning the picturebooks (by Slovak writer an illustrator Katarína Macurová) the presentation focuses on the author's attempt to bring a child a basic knowledge of the world, which might be perceived differently according to a particular stage of child's mental development. The presentation aims to highlight the importance of these different perspectives when teaching a child to observe and acquire the world. It also attempts to point on the moral dimensions of reading and interpretation of the picturebooks.

Ragnheiður Gestsdóttir
(Islandská republika/The Republic of Iceland)

Aké obrázkové knihy čítať viac – tie pre domáce prostredie alebo tie globálne zamerané?

Všetci sa zhodneme na tom, že dieťa potrebuje čítať knihy vo svojom rodnom jazyku. Ale platí to aj v prípade obrázkových kníh? Ragnheiður Gestsdóttir sa v tomto zmysle zamýšľa nad závažnými témami v súvislosti s obrázkovými knihami a ilustráciami. Sú obrázky univerzálnym spôsobom vyjadrovania? Môže výtvarne podaný obsah a štýl ilustrácií skutočne prekonať jazykové a kultúrne bariéry? A aké sú následky toho, keď sa v záujme „knížneho trhu“ menia obsahy a ovplyvňuje sa umelecké vyjadrenie ilustrátorov len preto, aby boli knihy predajné hocikde na svete?

The Picturebook – Local or Global?

Everyone agrees that children need to read books in their own language. But what about picture books? Are pictures a universal language? Can both the pictorial content and style cross linguistic and cultural borders? And what happens when the picture-book industry tries to influence contents and artistic expression so books can appeal to buyers everywhere?

Josep Antoni Tàssies
(Španielske kráľovstvo/The Kingdom of Spain)

Obrázková kniha je oknom k nášmu srdcu a výzvou pre myseľ

Na začiatku si otvoríme svoju vlastnú obrázkovú knihu Carobolu. Prečítame si z nej krátku ukážku a vydáme sa na putovanie s tajomnou postavou, ktorej tvár nevidíme. Prejdeme sa miestami fantastiky, ktoré predstavujú svet pocitov.

Obrázkové knihy sú totiž úžasným žánrom. Dokážu nám ukázať svet pocitov, ale aj vyrozprávať dej. A to všetko jazykom ilustrácií, v ktorom sa komunikuje prostredníctvom asocií. Obrázkové knihy sú vyspelým autor-ským žánrom. Vznikli v procese dejín umenia a knižnej kultúry ako konceptuálny artefakt. Obrázkové knihy sú žánrom, ktorý sa dá racionálne analyzovať. V prezentácii si ukážeme niekoľko princípov, na základe ktorých možno rozoznať kvalitnú obrázkovú knihu od braku. Estetická výchova je súčasťou práva dieťaťa na kultúru. Preto je našou povinnosťou sprostredkovať mu kvalitnú kultúru.

Picture book: a window to your heart, a challenge for your mind

To begin, we'll open the window from an Picture book of own creation: "Carabola", offering a brief reading of a fragment, travelling for a moment with a mysterious faceless character through fantastic settings made of feelings.

Picture book is a genre capable of expressing all kinds of feelings, but also of linear contents, which can be planned through the visual language and, therefore, through an associative language. We claim it as a mature contemporary genre, as the result of an evolution of the arts of book and conceptual recognition of its authors.

As a genre that is susceptible of being rationally analyzed, we'll try to show some keys to detect quality or imposture, in a try to provide some formal tools of analysis of contemporary Picture book or "album".

Because aesthetic education is a part of the right to culture on the part of the child, it is a duty to facilitate a culture of quality by the prescribers.

Ellis Vance

(Spojené štáty americké/United States of America)

Ako detské knihy rozvíjajú porozumenie detí a pomáhajú im prekročiť hranice vlastnej skúsenosti

Utečenecká kríza zasiahla celý svet a obzvlášť sa dotýka detí. Ellis Vance prichádza s podstatnou otázkou: Ako môžeme pomôcť my učiteľia, knihovníci a rodičia? Čo sa dá urobiť pre to, aby deti utečencov, ktoré teraz žijú v našich komunitách, v nich našli pokoj? A čo sa dá urobiť preto, aby sme pomohli domácim deťom prekonať bariéry vlastnej skúsenosti a porozumieť ich situácii? Vychádzam z obrázkových kníh, ktoré sú venované týmto problémom. Rád by som ponúkol zopár praktických nápadov, ako možno rozprúdiť diskusiu medzi deťmi (z obidvoch skupín) a ako ich inšpirovať hoci aj k tomu, aby sa ony samy pokúsili niečo k téme napísať. Očakávam nápady aj z auditória. Tiež by som rád získal zoznam súčasných kníh, ktoré sa venujú danej téme. Oboje sa potom bude publikovať v USA a rozšíri sa ďalej. Budem rád, ak prinesiete so sebou knihy, ktoré máte k danej téme, aby ste ich ukázali ostatným.

How Children's Books Influence Children's Understanding Beyond Their Own Experiences

The refugee crisis is worldwide and it particularly affects the lives of children. As teachers, librarians, and parents what can be do to help these children find peace with what they have experienced and, at the same time, influence the understanding of those children who have not had the refugee experience? Using one or two children's books on this topic, the session will offer some practical ideas and steps that will elicit oral discussion and writing activities which will benefit both groups of children. Ideas from the audience will be solicited and a book list on current children's books about refugee children published in the United States will be disseminated. Participants are encouraged to bring books published in their country about refugee children to share with others.

Akoss Ofori-Mensah

(Ghanská republika/Republic of Ghana)

Nakukni poza obrázok a stretni sa s malým Afričanom a Afričankou

Dieťa si obrázok cení viac než tisíce slov; pre neho je hoden milión slov. Veď sú to obrázky, ktoré deti podnietia k tvorivosti, povzbudzujú ich zvedavosť a rozvíjajú predstavivosť. Aj preto je pri vydávaní kníh dôležitý ilustrátor. Sú to totiž práve ilustrácie, ktoré ako prvé pritiahnú deti ku knihám a navodia ich, aby si ich skúsili prečítať. Toto je proces, ktorý napokon privedie deti k láske ku knihám a k tomu, aby si vytvorili návyk čítať.

Pribehy Jamely od juhoafrického autora a ilustrátora Nika Dalyho sú príkladom toho, ako ilustrácie môžu pomôcť dieťaťu, aby sa naučil formulovať vlastné myšlienky. Kniha je určená predškôlkam. Ilustrácie im pomáhajú vnímať príbeh. Stimulujú ich však aj k tomu, aby si začali všimáť i jeho bočné témy.

Seeing Beyond Pictures: An African Child

A picture is worth a thousand words for a child; it is worth a million words. It is pictures that open children's minds to creative thoughts, imaginative ideas and enquiring spirit. Thus the illustrator is very important because it is the pictures he draws which first attract young people to pick the books and attempt to read. It is through this process that a child develops the love for books and the habit of reading. Pictures encourage conversation and bridge the gap between the old and the young; and help to connect what they see with how they reason, linking words with concepts. e.g as in the JAMELA STORIES by Niki Daly. Illustrations enhance the story and the revelation of sub-plots and help children to have ambition; develop critical thinking abilities, control, confidence and comfort. The picture format allows children to identify things and lessons about themselves; something they can relate to, and validate.

Margaret Anne Suggs
(Irsko/Republic of Ireland)

Ako sa v obrázkových knižkách 20. storočia znáročovala identita dieťaťa afroamerického pôvodu

Pozornosť čitateľa priťahujú postavy, prostredie alebo správanie ľudí – napríklad keď sa vzájomne prijímajú. Tieto prvky rozprávania sú symbolické aj v obrázkových knižkách, ktoré sa týkajú života afroamerických detí: napríklad *Little Black Sambo* od Helen Bannermanovej (1899) alebo v knihe *The Little Golden Book about God* (1956) od Jane Werner Watsonovej, ktorú ilustrovala Eloise Wilkinsová.

Väzbu na pôvodnú vlasť si v Amerike udržiavajú hlavne Američania irského, talianskeho alebo afrického pôvodu. Väčšina Európanov sa však asimilovala. Afroameričania to s asimiláciou nemajú také jednoduché, odlišuje ich farba pleti. S ich príchodom do Ameriky sa spája príbeh o tom, ako boli predaní do otroctva, až po moment, kedy sa stali živou súčasťou americkej spoločnosti. V súčasných detských knižkách nájdete snahu zobrazovať americkú spoločnosť ako multirasovú. Čo to zmenilo? Ved' v knižkách pre deti z 20. storočia nebol vždy prezentovaný rasovo pozitívny náhľad.

The Identity of the African-American Child in 20th Century Picturebooks

We can see stimulating perceptions through characters, setting and depictions of acceptance using case studies of books *Little Black Sambo* (by Helen Bannerman, 1899), *The Little Golden Book about God* (written by Jane Werner Watson, illustrated by Eloise Wilkin, 1956), *The Snowy Day* (by Ezra Jack Keats, 1962), *Nappy Hair* (written by Carolivia Herron, illustrated by Joe Cepeda, 1997) and *What a Truly Cool World* (written by Lester Julius, illustrated by Joe Cepeda, 1999) focusing on illustrations, themes and use of language.

In America, many groups claim their motherland, or their ancestral home as part of their identity, such as the Irish-Americans, the Italian-Americans, or the African-Americans. While most European immigrants "have been comfortably assimilated into the cultural mainstream", African-Americans have not easily assimilated as they are immediately recognised and separated by their skin colour. African-Americans have made an epic journey from being sold as slaves to being a vital part of the fabric of American society and in children's books today, there is a growing and healthy emphasis on depicting a multiracial American society. But how did that change throughout the 20th century because unfortunately, the illustrations that are found of African-Americans in children's books have not always been positive?

Ľubica Kepštová
(Slovenská republika/Slovak Republic)

Od obrázku k textu (u detí mladšieho školského veku)

Ľubica Kepštová prichádza s aktuálnou témou – aká je úloha kultivovaných obrázkových príbehov a aký význam má kvalitná ilustračná zložka v obsahovej skladbe detského časopisu pri upevňovaní záujmu o čítanie, rozvíjaní fantázie a rozpráčačského umenia u detí mladšieho školského veku? Literárno-umelecký časopis má značný význam aj pri vytváraní a formovaní vzťahu ku knižnej kultúre a pestovaní rozvinutej formy čítania a schopnosti kreatívneho vytvárania vlastných príbehov.

Through a Picture to a Text (at Primary School Age Children)

I will talk about a role of picture stories and also how important in a children magazine are high quality illustrations for strengthening children's interest in reading, in developing child's fantasy and also ability to become narrator of a story. My intention is to talk about children in the age of primary education. For this age-group an artistic magazine plays an essential role to establish connection with arts of books and also to develop culture of reading and story-telling.

Björn Sundmark

(Švédske kráľovstvo/The Kingdom of Sweden)

Ako lyžovať po švédsky: teda uzímaný pohľad na švédske obrázkové knihy o zime

Šport hrá dôležitú úlohu pri vytváraní identity národa. Pozrieme sa na Kanadanov a hokej a na Brazilčanov a futbal. Tieto športy sa zakorenili do ich životného štýlu, sú však aj súčasťou procesu, v ktorom sa vymedzujú historicky. Nie sú len zábavou, reprezentujú aj symbolické hodnoty. Vo Švédsku pokladáme za tradičný šport lyžovanie. Nielen kvôli tuhej zime. A tiež nie preto, že kedysi v zimnom období sa na lyžiach Švédi premiestňovali pri prácach v lese, pri poľovačkách alebo pri zväžaní dreva. Lyžovanie súvisí s dôležitými historickými udalosťami, ktoré sa zapísali aj symbolicky, a majú význam z národného hľadiska. Napríklad povstanie Gustáva Vasa v roku 1520. Chcem vám ukázať, ako je táto švédskosť znázornená prostredníctvom ilustračnej tvorby. Budem porovnávať knihu Elsy Beskowovej *Olles skidfärd* (Olleho lyžovačka, 1907), v ktorej sa podčiarkuje spätosť s národnými tradíciami, a knihu Bertila Almqvista *Barna Hedenhös Vinterresa* (Zimné putovanie detí z rodiny Hedenhöseovcov, 1958), v nej je prepísaný národný model a nahradený príbehom o technikom a sociálnom pokroku; aj Tove Janssonová v *Moominland Midwinter* (1957) naruša stereotypy v pohľade na lyžovanie a zimné športy.

Skiing and Being Swedish: Taking a Cold Look at Swedish Winter Picture Books

Sports play an important role in the construction of national identities. We need only think of hockey and Canada, or football and Brazil. These are sports that are grounded in people's living conditions, and historical self-understanding; and thus, they represent a symbolic value that goes beyond mere entertainment consumption. In Sweden skiing holds such a place. It is associated with the country's winter climate, and used to be a necessary skill for wintertime forestry, hunting and transportation. It is also associated with historically and nationally coded events, such as Gustav Vasa's rebellion in 1520. In modern times, moreover, it has become an important leisure time activity, as well as a popular sport. In this paper, I attempt to show how Swedish picture books over a hundred years connect skiing and Swedishness.

My argument is that these picture books both reflect and create skiing as a national sport. My main examples will be Elsa Beskow's *Olles skidfärd* [Ollie's Ski Trip] from 1907, a winter fantasy with strong nationalist connotations; further, Bertil Almqvist's *Barna Hedenhös Vinterresa* [The Winter Journey of the Hedenhös Children] from 1958, which rewrites the nationalist agenda as a story of technical and social progress; and finally, Tove Jansson's comic strip *Moominland Midwinter* from 1957, in which the author-illustrator subverts some of the prevalent skiing and winter sports stereotypes.

POĎ SI ČÍTAŤ V KNIŽKE AJ V ŽIVOTE!

Čítanie a vývin dieťaťa

READING WITHIN THE LIFE CONTEXT

Reading and Childhood Development

Timotea Vráblová

(Slovenská republika/Slovak Republic)

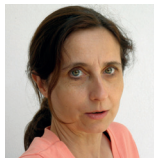
Od mechanického čítania k tvorivému. A čo tomu predchádza

Čo vlastne očakávame od súčasných detí a tínedžerov, keď chceme, aby čítali?

V súčasnom životnom štýle sú postupne degradované tie kvality a schopnosti, ktoré deťom i dospelým umožňujú čítať tvorivo. Čo s tým?

From "Schematic" to Creative Reading. And What Can Precede It?

What do we really expect from our children and teenagers nowadays if we want them to read? In contemporary style life we gradually have been losing qualities and skills, which enable us to read creatively. What can we do with it?

Viera Sádovská

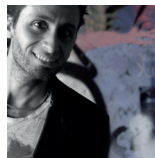
(Slovenská republika/Slovak Republic)

Čítame s pohybom a čítame v pohybe

Pohyb je prirodzená vlastnosť každého človeka. Stal sa jeho komunikačným nástrojom. Vlastne názov tanec sme si len vymysleli. V tanci sa však odráža vlastnosť pohybu vyjadrovať niečo, priniesť posolstvo. Klasický tanec sa v minulosti spájal s libretami, s príbehom. A preto bolo aj v mojej pedagogickej praxi prirodzené používať príbehy z knížiek ako predlohy. Keď sme začali pracovať s knižkou Jána Milčáka Rozprávka o oslíkovi, zistila som, že vnímavosť detí, keď čítajú a počúvajú text, je na slabšej úrovni. Preto sme začali čítať túto knižku cez pohyb. A z niektorých nečitateľov sa stali čitatelia.

Reading with a Movement and Reading in a Movement

Movement is a natural ability of a person. It became a part of communication. Dance as a name was just created by people. Ability to convey a meaning and bring a message is clearly reflected in a movement. Especially in the past, classical dance was connected with stories, librettos. That was also why it was natural for me to use stories and books in my trainings. When we started to work on the concept of Gunill Theatre of Reading with a book *The Tale on Donkey* (Rozprávka o oslíkovi) by Ján Milčák, I found out that children had acquired very low level in perception and reception of a text while they read or listened. We started to work with reading a book through movement. Some non-readers became readers.

Mariano Dimonti

(Talianska republika/Republic of Italy)

Hudobný projekt pre najmenších „Crescendo v hudbe“

Aj hudba rozvíja naše vnímanie pre knihy

Tak, ako sa dieťa prirodzene učí už od narodenia hovoriť tým, že mu rodičia rozprávajú a prihovárajú sa mu, tak sa môže naučiť aj inému jazyku: melódii a rytmu. Ak ho zvládne, môže aktívne používať hudbu ako dôležitý komunikačný nástroj. Bude jej rozumieť a vieť sa pomocou nej vyjadrovať. Prečo nás to zaujíma v súvislosti s čítaním? Rozvíjanie hudobného vnímania podporuje zručnosti, ktoré dieťa využíva aj pri čítaní.

Music Project "Crescendo in Music"

Music Can Develop Skills We Also Use for Reading

In the same way that the child naturally learns to speak with the parent who has spoken to him since birth, so melody and rhythm can become a real language that, once acquired, will allow the child to live with a such an important element as music in an active way, to understand its meaning, and to learn to use it as a means of communication.

Tilka Jamnik

(Slovenská republika/The Republic of Slovenia)

Čítaj, ako ty chceš, aby si sa dostal či dostala k skvelému výletu aj s výnimočným jedlom

Ak rodičia sami nie sú čitateľmi, ani im nedôjde, že na získanie čitateľských zručností a na to, aby sa dieťa stalo kritickým čitateľom, sa potrebuje zoznámiť aj s inými zdrojmi podnetov, než poskytuje jeden text, potrebuje "čítať" v kontextoch vlastného života. V našej knižnici pripravujeme pre predškôlkov s rodičmi čitateľské tvorivé dielne. Ak chcú zdolať úlohy, ktoré im predkladáme, musia si pozorne prečítať zadanie a dôsledne sa ho pridržať. Pri obsahovej náplni workshopov sa pritom neprispôbujeme len očakávaniam a záujmom detí alebo rodičov. Zameriavame sa aj na to, čo patrí k normálnemu, každodennému životu v rodine. Vychádzame z rámca bežných rodinných činností (varenie, plánovanie výletu a pod.). Keď máme cieľ jasný, začneme s prípravou a vyhľadávaním informácií. Pracujeme nielen s príručkami, letákmi, časopismi, ale aj s krásnou literatúrou. Keď sme varili španielsku paellu, vsunuli sme do plánu aktivít aj zoznámenie s operou Carmen Georga Bizeta a knižku Munra Leaľa *Príbeh Ferdinanda*. Na záver si vždy pripomenieme, s kým a s čím všetkým sme sa pri našom čitateľskom "výlete" zoznámili.

Read Your Way to a Special Meal and a Wonderful trip

Parents who are not readers are usually unaware of the importance of good reading skills, and of the fact that critical reading is concerned with understanding messages in all media, not just in printed ones. At our reading workshops (the Preschool Reading Badge), we therefore offer children and their parents a variety of activities that can only be carried out if they read the instructions. The contents of these workshops are related not only to the wishes and interests of children and adults, but also to normal everyday family life and activities (such as cooking, planning a family trip to the selected location, etc.). When the activity is selected, we start searching for information and instructions in various sources of information (books, magazines, leaflets, online, etc.); if possible, together with corresponding fiction. For example: when cooking Spanish paella, we may think of bullfights, the opera Carmen by George Bizet or The Story of Ferdinand by Munro Leaf. At the end, it is essential to summarize what we had read, because reading is the main aim of the workshop (we eat paella because we know how to read, we choose the right recipe, etc.).

Kapka Kaneva

(Bulharská republika/Republic of Bulgaria)

Ako sprístupniť klasickú literatúru tinedžerom. Projekt *The El Árbol de los Clásicos* z hľadiska vizuálneho spracovania

Literárne a kultúrne dedičstvo sa nedá sprístupniť bez toho, aby sme rozumeli dobovému kontextu a podľa toho primerane dnešnému adresátovi. Knižná séria *El Árbol de los Clásicos* sprostredkováva tinedžerom klenoty španielskej a svetovej literárnej klasiky. Pri priblížení týchto diel hrá knižný dizajn a ilustrácie dôležitú úlohu. Vychádzali sme zo skutočností, ktorú psychologovia a odborníci v oblasti knižnej kultúry a čítania dobre poznajú: negatívny vplyv technológií, dotykových displejov na ľudský mozog spôsobuje, že sa vymazávajú z jeho funkcií tie zručnosti, ktoré si ľudstvo za stáročia aktívneho čítania vybudovalo a ktoré doposiaľ boli súčasťou nášho genetického kódu. Bolo otázkou, ako teda tinedžerov ovplyvnených modernými technológiami podnietiť k niečomu novému. Rozhodli sme sa využiť možnosti výtvarného spracovania v trojdimenzionalnej forme.

Introducing Classical Literature to Teenagers: *The El Árbol de los Clásicos* Project from the Visual Point of View

The studying of the literary and cultural heritage of mankind is unthinkable, outside the context of time, and without taking into account the specificities of its addressee's perceptions. Therefore, the illustration and graphic design of the covers of the *El Árbol de los Clásicos* book series is an integral part of the overall conceptual strategy of a team, willing to introduce the masterpieces of Spanish and world classics to Spanish teenagers.

The presumption that nowadays children and young people read less accompanies the work of any professional in the field of education. Together with the embarrassing statistics, psychologists' researches about the impact of "touchscreen reading" on the human brain structure have been announced. According to them, nullifying of changes that the centuries of active reading have established as part of our DNA was observed in the last decade. That is why the question in front of the *El Árbol de los Clásicos* team was how to stimulate teenagers to read and not whether it was worth doing it.

We believe the visual technique through which the images for the book covers were created matches our goals the most. It counts on the power of the three-dimensional approach to a digitally oriented society and relies on visual summarizing.

Mária Bačová

(Slovenská republika/Slovak Republic)

Priestor v rozprávke

Ako scénografka by som chcela „ponúknuť návod“, ako s dieťaťom vytvoriť interaktívny priestor vtahujúci dieťa, ale aj rodiča, pedagóga, knihovníka atď. do sveta konkrétnej rozprávky. Do jeho lepšieho porozumenia, zosobnenia a pochopenia symbolickej roviny príbehu. Naučiť detského čitateľa čítať symboly a metaforicky zhmotniť priestorovú rovinu príbehu. Pripomenúť, že materiál je veľmi podstatný a nesie dôležitý význam. Naučiť sa myslieť ako dieťa. Orientovať sa vo vnímaní dieťaťa v rôznom veku a podľa toho mu vedieť prispôsobiť priestor, v ktorom sa ocitá. V jednoduchosti je krása, je dôležité nekomplikovať. Chcela by som, aby dospelí pochopili, že dieťaťu stačí málo a z nášho kuchynského stola sa môže stať loďka či smetiak, v ktorom sa ocitá odhodená hračka... Všetci si môžeme doma vytvoriť malé divadlo alebo izbu plnú príbehov a potrebujeme na to len kreativitu a myslím, že zopár škatúl...

A Story and a Space

As a stage designer I would like to offer some ideas how to create an interactive space appealing to a child, but also to adults while enter a world of a story. And that way also to understand better what the story is about, to find symbolic level of a narrative and build up a personal connection with it. The choice of material we work with is essential. And also our willingness as adults to think a way of a child and understand what prevails in child's perception according to his or her age. Beauty and simplicity walk hand by hand together. And for a child it is enough to take a simple object from our everyday life and change its function. How easy a kitchen table can turn into a boat or become a trash bin imprisoning a toy... We all can make a little theatre in our homes and our room can be full of stories, just to use our creativity and several boxes, I guess

Beata Panáková

(Slovenská republika/Slovak Republic)

Byť v obraze

Je tematizovanie ťažkých a ťaživých problémov ľudskej existencie narušením alebo obohatením detského sveta? Prostriedkom uvažovania o tejto otázke bude niekoľko príkladov z nespočetného množstva literárnych diel s dnes takou aktuálnou témou úteku a úniku.

To Be in the Picture

Are topics of hard, heavy problems of human existence enrichment or do they violate a child's world? To reflect the question we will use several examples out of big numbers of literary works created on such a live topic as flight or escape.

Angela Lebedeva
(Ruská federácia/Russian Federation)

Formovanie budúcnosti: rozvoj čítania s porozumením a propagácia čítania. Skúsenosti z Ruskej štátnej knižnice pre deti a mládež

To, nakoľko sú deti úspešné pri nadobudnutí vzťahu k čítaniu, má vplyv aj na kvalitu ich života v dospelosti, na ich budúcnosť. Pre väčšinu dnešných detí je čítanie doplnkovou aktivitou učenia. A mnohé deti čítajú len krátke úseky, časti. Čítanie sa tak stáva fragmetárne, mozaikové. V Rusku sa darí deťom dosiahnuť vysokú úroveň čítania s porozumením vo veku 9 – 10 rokov, no 15-roční klesajú do spodnej tretiny v hodnotení krajín. V roku 2016 stúpili až na 26. pozíciu, teda do stredu. No tak či tak to nie je najlepší výsledok. Podpora čítania by sa mala riešiť aj na vládnej úrovni. Naša knižnica iniciovala vznik Koncepcie národného programu na podporu čítania detí a mládeže v Ruskej federácii a ako kľúčová inštitúcia hrá v tomto procese vývoja dôležitú úlohu. Zastrešuje 46 klubov, organizuje workshopy, v knižnici funguje 20 rôznych vzdelávacích programov, ktoré sú zamerané na deti a mládež od 2 – 16 rokov.

Forming the Future: Literacy Development and Children's Reading Promotion. Russian State Children's Library's (RSCL) Experience

Children's success in reading determines the quality of their life in the world of the future. Today, for most children reading is being considered as a supplementary activity for study. It has become fragmented, mosaic. Russian schoolchildren, who demonstrate high level of reading literacy in the age of 9-10, usually moved to the lower third of the rating of countries participating in the international research when they reached the age of 15, and only in 2016 the 15-year-olds moved to the middle of the rating (26th place). However, this is by no means the highest rates.

The problems of developing children's interest in reading should be solved at the governmental level. Our library initiated the creation of the Concept of the National Program of Reading Promotion Among Children and Youth in the Russian Federation and, as an institution that works actively in that field, played a key role in its development.

There are 46 clubs and workshops in RSCL; 20 educational programs for children and youth from 2 to 16 years are being implemented; services are provided in 15 open stacks every day.

PREDSTAVUJEME VÁM HOSTÍ NAŠICH KONFERENCIÍ LET US INTRODUCE OUR SPEAKERS

Markéta Andričiková (Slovenská republika/Slovak Republic)

Otázky symbolického jazyka, problematika mýtov a ich miesto v detskej kultúre pri budovaní spirituálneho rozmeru osobnosti patria k Markétiným kľúčovým výskumným témam. Citlivo pritom vníma aj ich vizuálne stvárnenie. (Napokon, sama vo voľnom čase maľuje.) Je autorkou výbornej knihy *V znamení premeny. Interpretácie štúdie o autorskej rozprávke* (Modrý Peter 2013), v ktorej sa venuje práve takýmto problémom. Markéta Andričiková patrí k pozoruhodným a dynamickým osobnostiam v slovenskej literárnej vede. (Medzi jej osobnými záľubami nechýba tanec ☺) Je vysokoškolská pedagogička, prekladateľka, zaoberá sa svetovou literatúrou a recepciou textov určených pre detského čitateľa. Veľkú pozornosť venuje propagácii čítania. Pôsobí na Katedre slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. A so svojimi študentmi pracuje aj na projektoch, v ktorých kreatívnym spôsobom riešia problémy týkajúce sa sprístupnenia a porozumenia literárneho diela. Doma má troch vášnivých čitateľov: manželka Mariana (tiež literárneho vedca a prekladateľa) a synov Martina a Jakuba.

Markéta Andričiková is teacher and researcher at the Department of Slovak Studies, Slavonic Philologies and Communication, Faculty of Arts, Pavol Jozef Šafárik University in Košice, Slovakia. Her research interests include primarily literature for children and youth and within it the authorial tales. She is the author of the monograph *In the Sign of Transformation (V znamení premeny. Interpretácie štúdie o autorskej rozprávke)*. Modrý Peter 2013) that analyses and interprets contemporary authorial tales. She also teaches the world literature and (western) culture. She is keen on drawing and dancing. She lives in Košice together with 3 passionate readers and art admirers – husband and 2 sons.

Mária Bačová (Slovenská republika/Slovak Republic)

Mária je študentkou posledného magisterského ročníka na Vysokej škole múzických umení na Katedre bábkarskej tvorby v odbore bábkarská scénografia a technológia. So spolužiakmi Zuzanou Strnátoovou a Paulínou Belickou, študentkami bábkarskej réžie, založili Divadlo Veteš. Spolupracovali aj pri realizácii autorskej rozprávky pre škôlkarov *Margari Margarú* a na bakalárskom projekte *Cirkus Šardam* od *Daniila Charmsa*, ktorý sa realizoval v ruinách starej nemocnice, tiež na súčasnej interpretácii *Euripidových Bakchantiek* či na autorskom projekte *The Babadook* inšpirovanom hororom *Mister Babadook*. Mária spolupracovala aj pri vytváraní troch autorských projektov *Divný koncert*, *Eduard a jeho zdračná cesta* na motívy *Kate Dicamillo* a *D.I.Y.: Didaskálie jedného dievčatka*. Zúčastnila sa tvorivého procesu s činohernou katedrou pri vytváraní bakalárskeho predstavenia *Deti démona*, *Béla Pinter*. Ako scénografka už pracovala i pre profesionálne scény – divadlo Na Hojdačke (*Kráska a Zvieratá*, 2014), Prešovské národné divadlo (*Good place to die*, 2015), Bábkové divadlo na rázceti (*Africké rozprávky*, 2017). Venuje sa aj fotografaniu.

Mária is a student of Master degree at the Academy of Performing Arts in Bratislava, Department of Puppetry, specialization in stage designing and puppet technology. Together with her school-fellows Zuzana Strnátoová and Paulína Belická, students of production, they founded *Divadlo Veteš* (Trash Theatre). They also co-operated together creating performances for children from kindergartens *Margari Margarú*, and *Cirkus Šardam* by *Daniilo Charms* (their graduating performance for the Bachelor degree), the performance was produced in the ruins of an old hospital. They also worked on current interpretation of *Maenads* by Euripides, an auctorial play *The Babadook* inspired by a horror *Mister Babadook*. Mária took part as a stage designer also in plays *Divný koncert* (A Strange Concert), *The Miraculous Journey of Eduard Tulane*, adaptation of a book written by Kate Dicamillo, and *D.I.Y.: Didaskálie jedného dievčatka* (D.I.Y.: Didaskálie of a Girl). As a stage designer she has worked for professional theatres: Na Hojdačke (*Kráska a Zvieratá*, 2014), Prešovské národné divadlo (*Good place to die*, 2015), Bábkové divadlo na rázceti (*Africké rozprávky*, 2017).

Mariano Dimonti (Talianska republika/Republic of Italy)

S hudbou sa stretával už od narodenia, otec hral na gitare a strýko bol klaviristom. Ako dieťa sedem rokov chodil na klavír a ako dospievajúci sa začal venovať hudobnej tvorbe. Ako sám hovorí, písal, čo mu napadlo, teda venoval sa rôznym žánrom. Jeho snom bolo komponovať filmovú hudbu. V roku 2006 začal pracovať v nahrávacom štúdiu *Preludio* v Miláne. Tu mal príležitosť umelecky sa „vyžiť“, každý deň mohol tvoriť a dať zo seba, čo v ňom bolo. A potom, z večera do rána sa rozhodol, že začne učiť a bol týmto svojim novým smerovaním úplne nadšený. Začal hľadať pedagogickú metodiku, ktorá by mu umožnila zbližovať deti s hudbou prirodzeným spôsobom. Chcel sa vyhnúť traumatizujúcim tlakom na dieťa, s ktorým sa niekedy možno stretnúť na hudobných školách. Napokon našiel spôsob výučby E. Gordona a jeho spôsob učia sa teóriu na základe osobného spoznávania (Music Learn Theory), ktorá je postavená na princípe: buď pre dieťa hudba.

I'm approaching music from birth, my father played the guitar, my uncle the piano. My life has developed into a "primordial musical broth"; I've studied piano classically for 7 years then my instincts decided that my life was to be basically creative and I spent 15 to 25 years creating music, the most disparate music. My dream then was to do music for Cinema and so in 2006 I started working in a recording studio in Milan: Preludio. Here I express all my creativity ... every day I create and express my emotions but then all of a sudden I decide to teach this my Infinite passion and find out the MLT of E. Gordon. For a long time I was looking for a musical teaching method that could bring the music to the child in a natural way, trying to avoid the traumatic approach that often happens with the school musical teaching and, more importantly, with the beginning of the Classical studies. So I met Gordon and her Music Learn Theory, which is based on the fact of BE MUSIC FOR CHILDREN.

Ragnheiður Gestsdóttir (Islandská republika/The Republic of Iceland)

Ragnheiður Gestsdóttir je islandskou spisovateľkou a ilustrátorkou. Narodila sa v Reykjavíku v roku 1953. Plánovala byť učiteľkou a študovala na pedagogickej fakulte. Pokračovala v štúdiách na vysokej škole výtvarných umení a venovala sa aj štúdiu dejín umenia a komparatívnej literatúry. Tieto zamerania ovplyvnili jej profesionálnu kariéru. Pracuje ako učiteľka, redaktorka a je autorkou vzdelávacích publikácií. Píše a ilustruje obrázkové knihy a je tiež autorkou románov pre deti a mládež. Za svoju tvorbu získala celý rad ocenení. Aktívne sa venuje činnostiam, ktoré majú stimulovať islandskú kultúru pre deti. V súčasnosti pracuje aj ako prezidentka Islandskej sekcie Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY).

Ragnheiður Gestsdóttir, writer and illustrator, was born in Reykjavik, Iceland, in 1953. She first studied to become a teacher, then went on to study Art, Comparative Literature and Art History. Ragnheiður has worked as a teacher, editor and author of teaching materials as well as writing and illustrating picture books and novels for children and young adults. She has received a number of awards for both writing and illustration. Ragnheiður has been very active in the field of childrens' culture and is at present the President of the Icelandic section of IBBY.

Tilka Jamnik (Slovenská republika/The Republic of Slovenia)

Tilka je naslovovzatou odborníčkou na propagáciu čítania s vysokým renomé doma i v zahraničí, kde prednáša i publikuje. Propagácii čítania sa venuje ako profesionálnej disciplíne nielen prakticky, ale aj teoreticky. Tilka Jamnik študovala francúzštinu a komparatívnu literatúru. Pracovala ako knihovnička i riaditeľka knižnice (Pionirska knjižnica). Vydala tri knihy o vzdelávaní detí rôznych vekových kategórií v prostredí knižnice. Od roku 2010 je už na dôchodku, no stále pokračuje vo svojich aktivitách. Od roku 2009 je prezidentkou Slovenskej sekcie IBBY. Je autorkou odborných kníh zameraných na problematiku čítania v knižniciach a školách. Napríklad Literárna výchova v predškolských zariadeniach, Vzdelávanie v knižnici pre deti do 9 rokov. Prednáša aj v zahraničí: Irán, Španielsko, India, Juhoafrická republika, Čína, Veľká Británia, Mexiko.

TILKA JAMNIK (1952), I studied comparative literature, from 1988 to 2011 I worked as a librarian in Pionirska knjižnica, the central children library in Slovenia, from 1993 to 1999 I was directress of the library, I am retired from 2010.

My special occupation is motivating for reading and promotion of books for children and young adults. From this field I prepare lectures and workshops for teachers, librarians and parents. I have been developing several reading projects for all ages of population.

I have been vice-president of the Slovene Reading Badge, the Slovene reading movement, and the President of the Slovenian Section of IBBY since 2009.

Kapka Kaneva (Bulharská republika/Republic of Bulgaria)

Pred štyrmi rokmi sa bulharská výtvarníčka a ilustrátorka Kapka Kaneva predstavila v Bratislave výstavou ilustrácií v rámci 24. ročníka BIB. Z jej ilustrácií bolo zrejme, že citlivo vníma komunikačný priestor dieťaťa. Kapka sa narodila v Sofii. Študovala v Národnej akadémii umenia na Katedre knihy a tlačenej grafiky. V roku 2006 vyhrala súťaž a získala štipendium na študijný pobyt v Paríži v *Cité Internationale des Arts*. V roku 2008 obhájila doktorskú prácu, v ktorej sa venovala netradičným formám kníh pre deti. Kapka je aj knižnou dizajnérkou. Venuje sa papierovým plastikám a kolážam. Knihu chápe ako priestorový objekt a z tohto hľadiska ju zaujíma aj v procese komunikácie s čitateľom. Pôsobí ako samostatná odborná asistentka na Katedre knihy a tlačenej grafiky v Národnej akadémii umenia v Sofii. Je členkou Zväzu výtvarníkov v Bulharsku a organizácie ADC Bulharsko. Vyдалa knihu *Hra ako kniha: detská kniha ako priestorový objekt a súčasné trendy vo vývoji knihy*. Má za sebou celý rad významných domácich ocenení za výtvarné práce a dizajn (napríklad Cenu Ministra kultúry Bulharskej republiky, Zlatého leva za najlepši vydavateľský projekt roka, II. miesto v národnej súťaži dizajnu).

Kapka Kaneva was born in 1978 in Sofia. She studied at the *National Academy of Art*, specializing in *Book and Printed Graphics*. In 2006 she won a competition for work and residence at *Cité Internationale des Arts*, Paris, and in 2008 she successfully defended her doctoral thesis on non-traditional book editions for children. Kapka Kaneva works in the area of illustration, book design, paper plastic and collage. She is interested in the book as an object in space.

Kapka is a member of the Union of Bulgarian Artists and ADC Bulgaria, and author of 'The Game as a Book: The Children's Book as a Spatial Object in the Context of Trends in the Development of Contemporary Book' (*Panorama Publishers*, 2014). She achieved several awards: The 'Golden Lion' Award for Best Publishing Project of the Bulgarian Book Association (2010); the second prize and certificate for illustration at the Biennale of Bulgarian Design II (2011); the National award and certificate for outstanding artistic achievement from the Ministry of Culture of the Republic of Bulgaria (2014) and the award from the Eight International Stage Poster Triennial, Sofia (2016) are among the honors and awards the artist has been given.

Ľubica Kepštová (Slovenská republika/Slovak Republic)

Ľubica Kepštová sa narodila v roku 1960 v Skalici. Vyštudovala filozofiu a estetiku na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Pôsobila ako pracovníčka knižnice a domu detí a mládeže (1985 – 1989). Od roku 1989 je redaktorkou, od roku 2017 šéfredaktorkou časopisu *Slniečko*, ktoré vychádza v Literárnom informačnom centre. Ako autorka recenzií o súčasnej detskej literatúre a autorka rozhovorov s tvorcami detskej literatúry spolupracuje s Knižnou revue, s revue Bibiana a s ďalšími časopismi. Je autorkou zbierky poézie *Moje srdce má prázdniny* (2008) a dvoch knížiek poézie pre deti *Komínový panáčik* (2001) a *Bola raz jedna škola a iné školoviny* (2012). Pri príležitosti čestného hostovania Slovenska na MKV v Bologni vytvorila odbornú publikáciu *Slovenská detská kniha* (2008), vyšla aj v angličtine a v taliančine (2009). Žije v Ivanke pri Dunaji.

Ľubica was born in a Slovak historical town Skalica in 1960. She studied philosophy and aesthetics at the Comenius University in Bratislava in the Faculty of Arts. First, she worked in the library of the House for children and young adults (1985 – 1989). Since 1989 she has been working as an editor of a literary magazine for children *Slniečko* (A Little Sun), which is produced in The Centre for Information on Literature. She has become a chief editor in 2017.

She is a regular reviewer on children's books and she is a publicist for Knižná revue (Book Revue) and the revue Bibiana. She herself is an author of a book of poems for adults *Moje srdce má prázdniny* (My Heart Is on Holiday, 2008) and of two books of poem for children *Komínový panáčik* (A Chimney Jack 2001) and *Bola raz jedna škola a iné školoviny* (There Was a School Once and Other School-gooing 2012). When Slovakia was the Guest of Honour at Bologna Bookfair, she elaborated a publication *Slovenská detská kniha* (Slovak Children's Book, 2008), version in English and Italian was published in 2009. She lives in Ivanka pri Dunaji.

Angela Lebedeva (Ruská federácia/Russian Federation)

Je vedúcou Oddelenia cudzojazyčnej literatúry v Ruskej štátnej knižnici pre deti a mládež. Pracuje tiež ako výkonná riaditeľka Asociácie pre kultúru a vzdelávanie v oblasti čítania detí Vychovávame čitateľov.

Študovala na Moskovskej štátnej univerzite v odbore kultúra a umenie so špecializáciou Deti a literatúra a knihovnícka bibliografia. V rokoch 2004 – 2006 bola členkou poroty Ceny Hansa Christiana Andersena, v rokoch 2012 – 2016 pracovala vo Výkonnom výbore Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY), tiež ako členka redakčnej rady časopisu Bookbird. V rokoch 2014 – 2016 ako prezidentka poroty Ceny IBBY ASAH! READING. V súčasnosti je členkou Výkonného výboru Ruskej sekcie Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY). Je prizývaná do domáчих a zahraničných porôt na udeľovanie cien ako odborníčka na literatúru.

Chief of the Department of Literature in Foreign Languages at the Russian State Children's Library. Executive Director of the Association of culture, art and education for children's reading "Raising readers".

Graduated from Moscow State University of Culture and Arts with a diploma qualifying as a specialist in Children's Literature and Librarian-Bibliographer. PhD Angela Lebedeva was a member of H.C. Andersen Jury in 2004-2006, worked as the EC IBBY and "Bookbird" Board member (2012-2016), as the IBBY ASAH! Award President (2014-2016). Currently she is also the EC IBBY Russia member and a literary expert in international and national contests.

Akoss Ofori-Mensah (Ghanská republika/Republic of Ghana)

V rokoch 2012 – 2016 zastávala funkciu viceprezidentky Výkonného výboru Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY). Je vydavateľkou, zakladateľkou Subsaharskej vydavateľskej siete zameranej na podporu knižnej produkcie pre deti a mládež. Študovala na univerzitách v Ghane, Nottinghamu a v Chicagu. Začínala ako učiteľka na dievčenskom gymnáziu, no po návrate z USA sa začala venovať vydavateľskej práci v Afram Publications (1976). Neskôr sa stala riaditeľkou vydavateľstva Halko Group Companies. Od roku 1993 vedie vlastné vydavateľstvo. Patrí k tým vydavateľom, ktorí sa snažia pozitívne ovplyvniť vzdelávací systém a vytvoriť kultúru čítania v subsaharskom regióne. Je prvou ženou, ktorá dosiahla pozíciu prezidentky Asociácie vydavateľov v Ghane. V roku 2005 sa stala členkou Akčného tímu,

ktorý mal zachrániť vydavateľskú sieť v afrických krajinách (APNET) od ničivých dôsledkov vojny, ktorá v roku 2002 vypukla na Pobreží slonoviny. Akoss je aj členkou Rady pre manažment afrických kníh so sídlom v Oxforde. V roku 2008 ju prizval minister pre rozvoj a spoluprácu Dánskeho kráľovstva za členku tímu na vytvorenie Millenium Development Goal 3 Network. Na medzinárodných fórach (napr. OSN) zvykne Akoss hovoriť o tom, ako knižná tvorba ovplyvňuje domácu komunitu. V roku 2008 predniesla v OSN reč na tému Posilnenie postavenia žien prostredníctvom kníh pre deti. A na to aj vydala obrázkovú knihu *Mimi Mystery*, ktorá má posilniť sebadomie dievčat. Prvá obrázková kniha, ktorú Akoss vydala pod názvom Povolaň Sosu (Sosu's Call) Meshacka Asareho, získala 1. cenu v medzinárodnej súťaži kníh o tolerancii organizovanej UNESCO. Táto istá kniha získala 12. miesto medzi Sto najlepšimi knihami Afriky 20. storočia.

Akoss was educated at the University of Ghana where she got a B.A. Honours Degree in English. She taught English at Aburi Girls Secondary School for two years and proceeded to Nottingham University in the UK for a Post Graduate Diploma in English. In 1974, she got an internship at the United Nations Fund For Population Activities in New York for six months and thence to the University of Chicago for Master's Degree in Population Education. She returned to Ghana in 1976 and worked with Afram Publication as a Managing Editor. She left Afram in 1978 and joined Halko Group of Companies where she rose to become the Managing Director of the Group. Akoss started her own publishing house with children's books in 1993. Her company is known as Sub-Saharan Publishers, based in Accra, Ghana. Her first picture book, *SOSU'S CALL* by Meshack Asare, won the 1999 UNESCO 1st Prize for Children's Literature in the Service of Tolerance. It was listed a 2001 IBBY Outstanding Book for Young People With Disabilities. It was listed among the Top Twelve of Africa's 100 Best Books of the 20th Century in 2002 by the Zimbabwe International Book Fair. Akoss has served the Ghana Book Publishers Association, she was elected the President of the Association from 2003-2005 and is the first and only woman to hold that position to date. She was a member of the Task Team set up in 2005 to rescue APNET (African Publishers Network) from La Cote D'Ivoire to Ghana when civil war broke out in La Cote D'Ivoire in 2002. She is also a member of the Council of Management of African Books Collective (ABC) which is based in Oxford. In 2008, Akoss was invited by the Danish Minister for Development Cooperation to be a member of the Millenium Development Goal 3 Network. In March 2008 she presented a paper at the Danish Side Event on *MDG3 Call to Action and Empowerment of Women* at the United Nations. Her presentation was on Promoting the Empowerment of Women through Children's Books. In support of the MDG3, she has published a children's picture book, *MIMI MYSTERY* which is in support of the empowerment of the girl child. The book is written by an Ethiopian and illustrated by A Ghanaian. Apart from children's books, she also publishes history books, African literature, research works, as well as school textbooks. In 2010 she was elected the African Regional representative for IBBY for a 2-year term and in Mexico last year she was re-elected to the IBBY Executive Committee.

Beata Panáková (Slovenská republika/Slovak Republic)

Beata Panáková je zberateľkou a šíriteľkou príbehov. A vie ich vyberať. Ako prekladateľka má možnosť vybrať si z iných kultúr tie, ktoré by nášho detského čitateľa mohli zaujať a kultivovať. Rovnako ako dramaturgička v Rozhlase a televízii Slovenska (organizačná zložka Slovenský rozhlas). Hovorí, že „kultivovanie“ schopnosti počúvať a čítať je spôsobom zúčastňovania ľudskej duše. Verí, že z malých poslucháčov a čitateľov vyrastú veľkí milovníci literatúry, múdri a dobrí ľudia“. Povolenie rozhlasového dramaturga predpokladá erudíciu a schopnosť vnímať, čo sa v kultúre pre deti deje, rozmyšľať o tom, ktoré smery a vplyvy v nej posilníť a ktoré naopak vyvažovať. Jej postrehy a skúsenosti sú preto neoceniteľné pre všetkých, ktorí rozmyšľajú o tom, ako viesť dieťa ku kultivovanému čítaniu. Úspešne sa o ne delí doma aj v zahraničí. Prednášala na workshopoch Európskej vysielacej únie EBU. Jej štúdiá o slovenských rozhlasových hriech vyšla v britskom zborníku Globalizácia a médiá, Cambridge Press, 2006. V roku 1993 obhájila v Ústave slovenskej a svetovej literatúry SAV dizertačnú prácu na tému Podoby rozprávky v rozhlase. V rámci Slovenskej sekcie Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY) pracuje v porotách pre udeľovanie cien za knižnú tvorbu pre deti a mládež. Je spoluzakladateľkou významného medzinárodného festivalu PRIX EX AEQUO a festivalu ZÁZRAČNÝ ORIEŠOK zameraného na propagáciu knižnej a mediálnej kultúry. Je autorkou rozhlasových hier a adaptácií, literárnych a dokumentárnych pásiem, fíčov a rozprávok. Jej rozhlasové hry sa dostali do užšieho výberu na medzinárodných festivaloch PRIX EUROPA (2003), PRIX EX AEQUO (2006) a PRIX ITALIA (2007). Je tiež autorkou kníh pre deti Dafnis a Chloé, Orfeus a Eurydika, ktoré pútavým spôsobom približujú deťom antické príbehy. Jej preklad Mikulášových šibalstiev od francúzskeho autora René Goscinnyho bol zapísaný na Čestnú listinu Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY). Pracuje vo Výkonnom výbore Slovenskej sekcie IBBY.

She works as a dramaturge for Radio and Television Slovakia, organizational unit Slovak Radio. In 1993 she wrote her dissertation on the topic of Different Forms of Fairy Tales in Radio Broadcast at the Institute of Slovak and World Literature of the Slovak Academy of Sciences. In the 90-ies she participated in several internships in France and Belgium. She is an author of radio plays and adaptations, literary and documentary programmes, features and fairy tales. She translates from French. Her radio plays were shortlisted at international festivals PRIX EUROPA (2003), PRIX EX AEQUO (2006) and PRIX ITALIA (2007). The feature A Touch of Genius won the main prize at the Slovak Festival of Radio Production in 2011. She has contributed with her presentation at the EBU workshops in Helsinki (on experimental drama genres) and in Bratislava (about children's dramaturgy in radio). Her study about Slovak Radio plays was published in a British review Globalization and Media, Cambridge Press, 2006. She is co-founder of the International children's and youth radio drama festival PRIX EX AEQUO and a festival MAGIC NUT focused on promoting the culture of books and media. She is an author of radio plays and adaptations, literary and documentary series, features and fairy-tales. Her radio plays were on the shortlists of international festival PRIX EUROPA (2003), PRIX EX AEQUO (2006) a PRIX ITALIA (2007). She is also an author of books for children Dafnis a Chloé (Daphnis and Chloe, Perfect), Orfeus a Eurydika (Orpheus and Eurydice, Perfect). They bring children close to the ancient stories. Her translation of Le Petit Nicolas René Goscinny received a recognition on the IBBY HONOUR LIST. She is a member of the Executive Committee of SKBBY.

Viera Sádovská (Slovenská republika/Slovak Republic)

Pedagogička klasického tanca a choreografka. V roku 1990 založila Tanečnú školu Vieri Sádovskej a tanečný súbor Nezábudka, s ktorým účinkuje doma i v zahraničí (napr. Česká republika, Poľsko, Rakúsko, Estónsko). Vytvorila celý rad tanečných inscenácií na témy rozprávok alebo ako adaptácie baletných predloh, ale aj také, ktoré tematicky stvárňujú životné postoje súčasných detí, opierajú sa o ich skúsenosti a zážitkovú bázu, osvetľujú proces dozrievania v súčasnom konfliktnom svete a nachádzania stability v základných ľudských hodnotách. Spolupracovala pri experimentálnom hudobno-tanečnom projekte s hudobným skladateľom Jurajom Hatríkom. Pracuje s deťmi a dospelými od predškôlok až po seniorov. Za roky svojho pôsobenia odchovala mnohých žiakov, ktorí nastúpili na dráhu v profesionálnych tanečných telesách a v divadlách doma i v zahraničí. Vede workshopy pre tanečníkov, pedagógov tanca. Vyučuje tanečnú prípravu krasokorčuliarov. Jej cieľom však nie je len výchova vrcholových tanečníkov. Učí pestovať kultúru pohybu a vzťah k umeniu a využívať ju v dimenziách bežného života; nielen na relax, ale aj na rozvíjanie emotionality, pestovanie kreativity a na osobnostný rozvoj. Pre tento účel pracuje aj s čítaním a literatúrou. V roku 2012 spolu s Timoteu Vráblou vytvorili Divadlo čítania Gunill a našťudovali Rozprávku o oslíkovi podľa rovnomenného knihy Jána Milčáka. Spolupracuje s ňou aj v rámci workshopov v rámci projektu *Ihrisko čítania*. Spoločne sa tiež venujú projektu *Palácová herňa čítania*.

She is a pedagogue of classical dance and a choreographer. In 1990 she founded the Dance School of Viera Sádovská. She also created a dance company Nezábudka (Forget-me-not), which has performed in Slovakia and abroad (e.g. Czech Republic, Poland, Austria, Estonia). She has created quite a number of dance performances on themes of tales, or as adaptations of ballet stories, but also on issues of children's everyday life, their experiences and feelings, portraying maturing in our modern conflicting world, and processes connected with finding stability in primary human values. She co-operated in experimental music and dance project with a Slovak composer Juraj Hatrík. She works with children and adults of all age groups from pre-schoolers up to seniors. She has trained up many students, who became professional dancers in dance companies and theatres in Slovakia and abroad. She has been a lector of numbers of workshops for dancers and dance teachers. She takes a part in trainings as a dance teacher for figure skaters. Her main goal is not just to train top dancers. She encourages people to go in for culture of movement and to build up relationship with arts of dance and then use it in their everyday life; not only for relaxation but also to grow in emotional level, creativity and in their personal development. That is also why she incorporated reading and literature into her teaching methods. In 2012 she and Timotea Vráblava created Gunill Theatre of Reading. They created a performance Rozprávka o oslíkovi (A Tale on Donkey) based on book of Ján Milčák. She co-operated with Timotea Vráblavá in workshops organized in a project *Ihrisko čítania* (Reading Playground). Together they also work at the project *Palácová herňa čítania* (Palace Reading Playroom).

Margaret Anne Suggs (Írsko/Republic of Ireland)

Narodila sa na ďalekom americkom Juhu, kde prežila svoje roky detstva i dospievania. Kvôli štúdiám odišla do Dublinu. Tam ukončila magisterské štúdium na Vysokej škole výtvarných umení a dizajnu (National College of Art and Design). Zamerala sa pritom oboma smermi, na výtvarné umenie a vizuálnu komunikáciu a na dejiny dizajnu a aplikovaného výtvarníctva. V súčasnosti pracuje v Rade riaditeľov pre Írske združenie ilustrátorov. A pokiaľ sa aktuálne nevenuje ilustračnej tvorbe, učí na Ballyfermot College of Further Education, kde zaviedla predmet ilustračná tvorba.

Ako ilustrátorka Margaret Anne využíva tradičné ručné ilustračné techniky, používa ceruzku, perá, akvarely. Chce tak vytvoriť obrázky, ktoré sa dotknú srdca a vedľa navodiť pocit, že niečo môže byť nežné, občas i pikantnejšie, ale predovšetkým milé a lahodné. Ocenené boli jej najnovšie knihy: *Pigin of Howth* (by Kathleen Watkins, Gill), *Me Nan, Auntie Bridie and the Leprechaun* (by David McNiven, MN Books) and *Cup of Tea* (by Eric La Branche, Clavis).

Margaret Anne žije stále v okolí Dublinu, blízko mora so svojím švárnym manželom, dvoma nádhernými synmi a mačkou – mraučiačkou. A vždy má čas, keď ide o čokoládu.

Born and raised in the American deep South, Margaret Anne Suggs moved to Dublin to complete her Master's at the National College of Art and Design. She has since completed both an MA in Visual Communications and an MA in the History of Design and the Applied Arts. Currently, Margaret Anne is on the Board of Directors for Illustrators Ireland but when she is not illustrating, she is lecturing at Ballyfermot College of Further Education, where she founded the Illustration course.

Margaret Anne works by hand, with traditional tools such as pencils, pens, inks and watercolours to create intricate, heart-felt illustrations that are sometimes sweet, sometimes spicy, but always delightful. Her latest books are the award-winning, best-selling *Pigin of Howth* (written by Kathleen Watkins, Gill), *Me Nan, Auntie Bridie and the Leprechaun* (written by David McNiven, MN Books) and *Cup of Tea* (written by Eric La Branche, Clavis).

Margaret Anne now lives in County Dublin, near the sea with her dashing husband, two amazing sons and a whiny cat. She is never too busy to eat chocolate.

Björn Sundmark (Švédsko kráľovstvo/The Kingdom of Sweden)

Björn Sundmark je profesorom angličtiny na Univerzite v Malmö University, kde prednáša aj detskú literatúru a venuje sa tiež jej vedeckému výskumu. Publikoval celý rad vedeckých článkov, ktoré sa zaoberali problematikou knihy *Alice* v krajine zázrakov a témam, ktoré súvisia s týmto dielom (napríklad problém deti vo viktorianskej literatúre, problematika nonsensu). Je autorom monografie *Alice v ústnom podaní* (*Alice in the Oral-Literary Continuum*, Lund UP). Jeho práce sú publikované aj v zahraničných časopisoch *Children's Literature in Education*, *Bookbird*, *Bamboken*, *Jeunesse*, *The Lion and the Unicorn*, *International Research in Children's Literature* a *BLFT*. Ako editor vydal spolu s Kitom Kelenom viacero odborných publikácií *Beyond Pippi Longstocking* (Poza Pippi Dlhú Pančuchu), *Retranslating Children's Literature* (Nové pretlmočenia detskej literatúry) a *Empowering Transformations* (Posilujúce premeny). Spolu vydali aj publikáciu *The Nation in Children's Literature* (Národ v detskej literatúre, Routledge 2013) a *Child Autonomy and Child Governance in Children's Literature* (Téma autonómnosti dieťaťa a dozoru nad dieťaťom v detskej literatúre, Routledge 2017). V súčasnosti je Björn šéfredaktorom medzinárodného časopisu *Bookbird: Journal of International Children's Literature*, ktorý vydáva Medzinárodná únia pre detskú knihu (IBBY). Je tiež predsedom poroty na udeľovanie Ceny Augusta za najlepšiu knihu švédskej literatúry.

Björn Sundmark is Professor of English at Malmö University, Sweden, where he teaches and researches children's literature. He has published a number of scholarly articles on *Alice in Wonderland* and related topics (Victorian children's literature, nonsense), and is the author of the monograph *Alice in the Oral-Literary Continuum* (Lund UP). Sundmark's work has appeared in several journals, including *Children's Literature in Education*, *Bookbird*, *Bamboken*, *Jeunesse*, *The Lion and the Unicorn*, *International Research in Children's Literature* and *BLFT*; and in several edited collections, including *Beyond Pippi Longstocking*, *Retranslating Children's Literature* and *Empowering Transformations*. Sundmark is the editor (with Kit Kelen) of *The Nation in Children's Literature* (Routledge 2013), and *Child Autonomy and Child Governance in Children's Literature* (Routledge 2017). He is the current editor of *Bookbird: Journal of International Children's Literature*, and chairs the August award for the best children's book in Sweden.

Josep Antoni Tàssies (Španielske kráľovstvo/The Kingdom of Spain)

Jeho prvé kresby sa objavili na stránkach katalánskych novín už v roku 1983. Odvtedy pracoval pravidelne pre printové médiá. Za svoju prácu v novinách získal v roku 2005 a 2007 Cenu Asociácie katalánskych ilustrátorov (Associació Professional d'Il·lustradors de Catalunya with Junceda awards).

Vždy ho zaujímala forma vyjadrenia a tvar ako výrazový prostriedok. To ho viedlo k ilustrácii a ku knižnému dizajnu. Väčšinou ilustroval poéziu alebo prozaické diela.

Jeho prvým medzinárodným ocenením bola Plaketa na Biennale ilustrácií Bratislava v roku 1993 za ilustrácie ku knihe Anselma Turmeda *Libre de bons amonestaments (Kniha dobrých rád)*. Je to zbierka moralií, ku ktorej Tàssies vytvoril moderný ilustračný koncept.

Tàssies je autorom aj niekoľkých kníh. Za obrázkovú knihu *El nen perdut (Stratené dieťa)*, ktorá hovorí o pozitívnej sile detskej radosti, ktorá pomáha držať nádej aj v ťažkých vojnových časoch, získal v roku 2008 SM International Illustration Award in 2008 a v roku 2009 bol tiež ocenený najvyššou cenou Grand Prix na Biennale ilustrácií Bratislava.

Vystavuje doma i v zahraničí: v Ríme (Palazzo delle Esposizioni, 2010), v Japonsku (l'ltabashi Art Museum, l'Ashikaga Museum of Art, l'Hiratsuka Museum of Art, el Chiba Museum of Art i l'Urawa Art Museum, 2010 – 2011), v Rusku (Siberia International Exhibition Business Centre Krasnoyarsk, 2011), v Chorvátsku (Klovičevi Dvori Gallery Zagreb, 2014), na Medzinárodnom knižnom veľtrhu v Boloni (2010).

Na Medzinárodnom knižnom veľtrhu v Boloni (2017), kde bolo Katalánsko čestným hosťom veľtrhu, bol zahrnutý do výberu najvýznamnejších katalánskych ilustrátorov.

Tàssies' first drawings were published in catalan newspapers in 1983. He has collaborated with writers such as Antonio Tabucchi (El País, Madrid), has produced several lengthy portrait series for literary supplements and carried out graphic work for socio-political articles (El Periódico de Catalunya, Barcelona).

His work in newspapers has been acclaimed by his colleagues of the Associació Professional d'Il·lustradors de Catalunya with Junceda awards 2005 and 2007.

His interest in shape and form has led him to illustrate and design books and their covers, specially narrative works and poetry.

His first international award was a Plaque in the 1993 Bratislava Biennial of Illustrations for his illustrations of Anselm Turmeda's *Libre de bons amonestaments (The book of good advices)*, a piece of medieval moral poetry to which he gave a contemporary slant with a series of figures to be cut out.

Tàssies has also authored several books. His picturebook *El nen perdut (The Lost Child)*, about the positive force of youthful joy and hope even in dire situations like war, won him the 2008 SM International Illustration Award in 2008 and the Grand Prix BIB 2009.

Tàssies' work has featured in many international exhibitions, Palazzo delle Esposizioni (Roma, Itàlia, 2010); a l'ltabashi Art Museum, l'Ashikaga Museum of Art, l'Hiratsuka Museum of Art, el Chiba Museum of Art i l'Urawa Art Museum (Japó, 2010 – 2011); al Siberia International Exhibition Business Centre (Krasnoyarsk, Ruscia, 2011), i a la Klovičevi Dvori Gallery (Zagreb, Croácia, 2014), including a personal exhibition at the 2010 Bologna

Children's Book Fair when he presented his book *Noms robats (Stolen Names)* that speaks out against bullying at school.

As well as the Catalan and Spanish versions, *Stolen Names* has also been released in Russia, Greece, South Korea, Japan and Mexico and has been included in several educational programmes.

He was selected as one of the most influential catalan illustrators in the exhibition of Bologna Children's Book Fair 2017, where Catalonia was the honour guest.

Tàssies has served as a juror for the 1998 and 1999 Best Illustrations Prize of Spanish Ministry of Culture, the 2011 Biennial of Illustrations of Bratislava in Slovakia, the 2012 Mikhailov Prize in Russia, the 2013 Bologna Illustrators' Exhibition of Bologna Children's Book Fair in Italy.

Ellis Vance (Spojené štáty americké/United States of America)

Jeho životným poslaním sa stalo učiteľstvo. Už vyše štyridsať rokov sa venuje pedagogike zameranej na čítanie s porozumením a vyše tridsať rokov sa aktívne zapája do činnosti organizácií, ktoré sa tejto problematike venujú. Sám pôsobil ako učiteľ na prvom stupni vzdelávania a počas svojej pedagogickej praxe prešiel aj ostatnými stupňami, vrátane pedagogického pôsobenia na vysokej škole. Pracoval ako správca školského úradu pre Clovis USD, okresy Fresno and Stanislaus v Kalifornii. Bol tiež výkonným riaditeľom neziskových vzdelávacích organizácií. Je prezidentom dvoch asociácií zameraných na vzdelávanie: Kalifornskej organizácii pre čítanie (California Reading Association) a Kalifornskej asociácie učiteľov v oblasti médií a knižníctva (California Media and Library Educators Association).

Vo funkcii hospodára je stálym členom Výkonného výboru Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY). Je tiež členom Výkonnej rady medzinárodného časopisu *Bookbird* od roku 2009 aj Výkonným riaditeľ Sekcie IBBY Spojených štátov.

Ellis Vance has been a life-long educator for over forty years and has been active in literacy and children's literature organizations for the past thirty years. He has taught at the elementary through university levels and served as an administrator at the Clovis USD and the Fresno and Stanislaus County Offices of Education in central California, USA. He was also Executive Director for a non-profit educational association, the Computer Using Educators, for two years. In addition, he has served as president of two educational associations, the California Reading Association and the California Media and Library Educators Association.

He is currently Treasurer for the International Board on Books for Young People and its journal, *Bookbird*, and was appointed to the position of Executive Director for the United States Board on Books for Young People, the U.S. National Section of IBBY, in 2009.

Timotea Vráblová (Slovenská republika/Slovak Republic)

Je zkladateľkou IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA. Problematike čítania sa venuje vo svojej práci i vo voľnom čase.

Občas sa venuje autorskej tvorbe a prekladá. Ako scenáristka pracovala s niekoľkými divadelnými skupinami (so skupinou Tangere realizovala predstavenia *Triptych* (2007) a *Uholný kameň* (2007), s medzinárodným súborom baletu a súčasného tanca *Xaris* spolupracovala na predstavení *Glória*, s maliarkou Evou Flatscherovou, *Fire House Dance Company*, skladateľom a gitaristom Davidom M. Boydom na autorskom hudobno-poeticko-tanečnom predstavení *Signál* (2009), spolu s maliarkou Molly W. Freemanovou a Davidom M. Boydom vytvorili autorské inscenované poeticko-hudobné inscenácie v Texase a Colorade (2006), pre Slovenský rozhlas v roku 2016 vytvorila adaptáciu románu Selmy Lagerlöfovej *Gösta Berling*).

Pracuje v Ústave slovenskej literatúry SAV. Ako literárna historička skúma staršie obdobia slovenskej literatúry (16. – 18. storočie). Veľký priestor venuje aj výskumu literatúry pre deti a mládež. Recenzuje knižnú tvorbu pre deti, každoročne hodnotí celoročnú produkciu pôvodnej tvorby pre *Knižnú revue*. Na VŠMU na Katedre bábkarskej tvorby prednáša detskú literatúru a Psychológiu detského diváka. Spolupracuje s vydavateľstvom Trio Publishing na edícii *Čítame s porozumením – Analfabeta Negramotná*. Súčasťou knihy je aj príručka *Timotey Vráblovej*, ktorá má pomôcť deťom hlbšie preniknúť do knihy. Timotea verí, že deti sa samy dokážu podieľať na rozvoji kultúry čítania v partnerstve s dospelými. Na tomto princípe postavila projekt *Cesta ku knihe*, ktorý sa v spolupráci so spisovateľom Danielom Hevierom realizoval v rokoch 1999 – 2009 v rámci OZ *Fanfáry* v detských čitateľských HEVI kluboch. V projekte *Malý školský rok 2009 – 2010*, ktorý vytvorila pre Slovenský rozhlas, založila a viedla čitateľskú družinu detí a pripravovala ich na to, aby mohli aktívne participovať na vysielaní o knihách. Školi učiteľov a knihovníkov prostredníctvom seminárov a workshopov o čítaní, literatúre a tvorivom písaní. Jej záujem sa orientuje aj na rodičov. Založila *Centrum pre rozvoj čítania s porozumením: Ithrisko čítania Timotey Vráblovej*; organizuje workshopy pre deti a dospelých a individuálnu poradenskú činnosť pre rodiny a učiteľov aj spolu s Vierou Šádovskou. Spoločne sa tiež venujú projektu *Palácová herňa čítania*. V roku 2012 spolu s Vierou Šádovskou vytvorili Divadlo čítania Gunili a našťudovali Rozprávku o oslikovi podľa rovnomennej knihy Jána Milčáka. Prednáša aj v zahraničí (Česko, Poľsko, Veľká Británia, USA, Rakúsko, Francúzsko, Taliansko, Nemecko, Belgicko, Mexiko). Od roku 2010 je prezidentkou Slovenskej sekcie Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY). V rokoch 2012 – 2016 pracovala vo výkonnom výbore IBBY.

Timotea is a founder of IBBY INSTITUTE BRATISLAVA.

Sometimes she has a time for her own auctorial work. As a scriptwriter she co-operated with some drama and dance companies with Tangere she created *Triptych* (2007) a *Uholný kameň* (Corner Stone, 2007), with *XARIS*, international ballet and contemporary dance company, performance *Glória*, her and a painter Eva Flatscher, *Fire House Dance Company*, a composer and guitarist Davidom M. Boyd created auctorial music – poetic – dance – visual performance *Signal* (2009); and with an artist Molly Walker Freeman, David M. Boyd they created stage visual- poetic-musical compositions in Texas and Colorado (2006). She made a free radio adaptation on a novel *Gösta Berling* by Selmy Lagerlöfovej (2016) for the slovak Radio.

She is an author of research books and papers both on the history of literature (17th – 18th centuries) and children's literature. She also works at the Academy of Performing Arts in Bratislava. She teaches lectures and seminars on Children's literature, Psychology of Children's Observation, Creative Writing. Since 2007 she has been working for the *Knižna revue* (Book Revue) magazine and *BIBIANA*, the professional journal of arts for children and young adults of the Slovak Section of IBBY. She is regularly an author of an annual article assessing the Slovak children's book production for the previous year. Since 2008 she has been working for the Slovak Radio. Recently records a programme at the Slovak Radio aimed at "creative reading" for children called "Little School Year". She has been several times a jury member or a chairwoman for the national competition *Miraculous Nuts* and international competition *Prix Ex Aequo* in radio plays for children and young adults organized by the Slovak Radio and TV in co-operation with EBU. In 2011 she started as an author of reader's guides of *TRIO PUBLISHING* in a new series of books for children and young adults *Analfabeta* *Negramotná*. So far it has been published 15 books. She is devoted to train teachers, librarians parents and also children. She is a founder of the Centre for deep reading development: *Timotea's Vráblová Reading Playground* – she organizes workshops for both children and adults, individual consultancy and counselling for families and teachers. She co-operated with Viera Sádovská in workshops organized in a project *Ihrisko čítania* (Reading Playground). In 2012 she and Timotea Vráblová created *Gunill Theatre of Reading*. They created a performance *Rozprávka o oslíkovi* (A Tale on Donkey) based on book of Ján Milčák. Together with Viera Sádovská they also work at the project *Palácová herňa čítania* (Palace Reading Playroom). Timotea has given lectures in Czech Republic, Poland, Great Britain, US, Austria, France, Italy, Germany, Belgium and Mexico. Since May 2010 she has been working as the President of the Slovak Section of IBBY. From 2012 – 2016 she has been a member of Executive Committee IBBY.

IBBY

INŠTITÚT BRATISLAVA

**AJ MY SME UROBILI KROK A MÁME LOGO
PRE IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA!**

Dovoľte, aby sme vám predstavili jeho tvorcov:

JURAJ MARTIŠKA

Akademický maliar Juraj Martiška patrí k popredným slovenským ilustrátorom. Jeho ilustračná tvorba akoby symbolicky odkazovala na dve dôležité stránky života: jemnosť a krehkosť, a tiež radosť, humor. Aj kvôli nim sú jeho výtvarné posolstvá adresné a detskí čitatelia v nich nachádzajú svoju „rozhľadňu“ do priestoru príbehov. Spomeňme len niektoré z jeho knížiek: *Pinocchiovo dobrodružstvo* (C. Collodi, Petit Press 2008); *Braček jeleneček* (P. Dobšinský, Vydavateľstvo Matica slovenskej 2008); *Rozprávky* (H. Ch. Andersen, Petit Press 2008); *Krajinka s koníkom* (spolu s M. Martiškovou, M. Šurinová, Perfekt 2010); graf. úpr.: *Ako začať zbierať známky* (Perfekt 2010); *Dievčatko z veže* (J. Bodnárová, Perfekt 2011); *Starec, ktorý lietal* (J. Milčák, TRIO Publishing 2014). Juraj Martiška je laureátom *Ceny Ľudovíta Fullu*, najvyššieho národného ocenenia za ilustračnú tvorbu pre deti a mládež (Cenu udeľuje BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti, Fond výtvarných umení a Slovenská sekcia IBBY).

Príbeh pre logo podľa Juraja Martišku

Ukáže sa strapatá hlava! Nie hlava, veď je to kniha! To stránky knihy listujú! Samy? Možno, ak je im smutno. Možno listovaním volajú deti, aby sa prišli pozrieť a začítali sa. Alebo to listovanie znamená, že sa zdvihol vietor. Zabudnutá kniha v parku a vietor prefukuje listy? Ale čo ak je to predsa len tá strapatá hlava? Začítala sa do knihy a vietor myšlienok sa jej premáva vo vlasoch. Vlastne listuje ako v knižke, veď myšlienky z knižky už dávno preskočili do hlavy. Áno, predsa je to hlava! Veď má oči! A aké veľké! Pozerať do široka-dodaleka a usmievať sa. A čo ak sú tie oči ako zvedavá otázka: čo len v tej knihe môže byť? Nepozerá sa náhodou na mňa, nečaká, že si ju prečítam? Potom by boli oči ako tajomstvo knižky. Len ona vie, čo videli, čo je v nej napísané. Nuž ale strapatá hlava sa usmievala! Kto rozrieši túto záhadu? Odpoveď je na ceste. S knižkami. Lebo patria deťom, aby im vietor listoval myšlienkami. A očami, aby hľadeli poza priestor. A deti patria knižkám. Bez detí (aj tých v nás) knižky strácajú to najdôležitejšie: oči. Pardon. Tajomstvo.

AND WE ALSO, IN IBBY INSTITUTE
BRATISLAVA, STEP FORWARD
AND HAVE A LOGO!

Let us introduce a logo designer:

JURAJ MARTIŠKA

Juraj Martiška is among leading personalities in arts of illustration in Slovakia. His pictures seem to refer symbolically to two aspects of life: gentleness and vulnerability, and joy and humor. That is also why he conveys messages appealing to children so much. They can find in them their "watchtower" into a space of stories. Let us mention some of books he has illustrated: *Pinocchio's Adventure* (C. Collodi, Petit Press 2008); *Brother Deer* (P. Dobšinský, Vydavateľstvo Maticie slovenskej 2008); *Tales* (H. Ch. Andersen, Petit Press 2008); *A Country and a Little Horse* (together with M. Martiškovou, M. Šurinová, Perfekt 2010); book design: *How to Collect Stamps* (Perfekt 2010); *A Girl from a Tower* (J. Bodnárová, Perfekt 2011); *An Old Man Who Flew* (J. Milčák, TRIO Publishing 2014). Juraj Martiška is a laureate of **Ľudovít Fulla Award**, the highest national recognition for excellent illustration works for children and young adults (the award is given by BIBIANA, the International House of Arts for Children, Slovak fund of Arts and Slovak section of IBBY).

A story for the logo of Juraj Martiška

And now a shaggy head appeared! No, it is not a head, it is definitely a book! You can see pages! Flicking over! Pages, flicking over on their own? It can happen, if they are feeling lonely. They may invite children to come and have a look and read in. Or the "flicking over" means a wind raised. A book, left in the park, and a wind blows into pages. But what if it is a shaggy head? The head is reading a book and a wind of thoughts is running like in her or his hairs. Or browsing like in a book. Thoughts from book jumped into the head. Yes! Definitely! It must be a head! Look, eyes! There are eyes! And what big eyes they are! They look into distances and smile. And what if they are curious like a curious question: what can be in the book? Or what if the book is looking just at me and waiting whether I read from it? That would mean the eyes are like a secret of the book. Only the book knows, what is written inside. But the shaggy head is smiling! Who can solve that mystery? The answer is on a way. With books. Because they belong to children for a wind could flick over their thoughts. And for their eyes to see beyond the space. And children belong to books. Without children (including children in us) books lose the most important thing: Eyes. Excuse me. I meant, mystery.

IBBY
INŠTITÚT BRATISLAVA

Spracovala, zostavila a preložila: Timotea Vráblová
Grafická úprava: Viera Fabianová
Vydala: BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti
Rok vydania 2017
Náklad: 200 ks
Tlač: DOLIS, s.r.o., Bratislava

ISBN: 978-80-89154-58-6

